Fiati 10 Kuruştur

neden 1930 da içtima edeceyinden r

ilk ictima komisyonun teşekkü ı evel ve kendisinin kidemli azası n vakı olacak davet üzerine yapı ır

ınızde mevcut metin hakkında ıa leı tarafından verilen izahat murah hususi komisyonu tarafından dün imada müttefikan kabul edilmiştir

cit Milli cemiyet VI ıcı madde

+ Dordüncü ve ... ...

muvakkate XIII üncü beynelmilel konferans dağılmadan evel X ve XI inci maddeler mucibince daimî komisyonu içtimaa davet etmesine müsaadeden bahistir

Konferans kendi murahhasları namına tevdi edilmiş olan rapor hakkında beyanı mütalea etmek hakkını haizdir

komisyon kendi tasdikına iktiran eden bu metnin Konferans tarafından mazharı kabul olacağı ümidini perverde eyler

Madde 10 — Bu maddede 11 Mayıs tarihli itilafnamenin metninde şekil itibarile tadilinden bahsidir. Yani itilafnamenin sonuncu fikrasi mucibince nizamnamenin tefsirine ait kısmı daimi komisyonların teşekküllerine ait olan fikradan sonraya kondu. Bundan mada en mühim olan vazifesinden bahsetmek icabider ki buda şuphesiz hakem vazifesidir.

Teşkilata gelince birçok cihetlerden konferans tarafından intihap idilen 3 mümessilini komisyon nezdinde milli cemiyetleri temsile kâfi gelemeyince gene iki sınıf mümessil intihabı şayan arzu olmıyacağına nazarı dıkkatı celp ettiler.

Bu esaslı mülahazatı nazarı itibara almak için şimdi konferans 5 mümessil intihap edecektir.

Meclisin içtimaı için azanın huzuru lâzım geldiği tesbit edildi ve bu suretle haddi nizamisinin mevcut olmamasından dolayi içtima edememek tehlikesi bertaraf edilecektir.

Azalar bir mazereti olupta içtimada bulunmıyacakları zamanlarda yerlerine kendi cemiyetlerine mensup bir vekil intihap edebilirler. Dâimi komisyonun vazifesi ise X ücü maddede maa teferruat arzedildiğinden burada bahse luzum görülmemiştir.

Gayri melhuz veya müebir sebeplerden dolayı konferans için tespit edilen tarihte içtima kabil olmadığı takdirde içtimaın zaman mekâninin tayini salâhiyeti daimi komisyona verilmiştir.

Bu kayt fevkalade zemanlara münhasır konferans tarihinin ileri ve geri almak salahiyetinin bu komisyona verilmesi her halde ihtiyatli bir harekettir.

Madde 11 — Bu madde birinci madde mucibince Beynelmilel konferans nizamnamesinin tetkikinin meclisi idare ve murahhaslar meclisinin muvafakati şartile ve sülüsan ekseriyetle kabil olacağına dairdir.

Bu madde bundan mada bütün tadilât için altı ay evvel ihbari keyfiyet luzumunu göstermektedir. bu nizamnameye muvaffakiyetle tatbik edildiği takdirde muteberdir.

Madde 12 — Onikinci madde dört maddei muvakkateyi muhtevidir.

Bunlardan sonuncu 11 mayıs tarihli itilâfnamede mevcut degildir.

1 — Yokarıda bahs edildiği vech ile Salibiahmer cemiyetleri liginin heyeti umumiyesinin lâğvina dairdir.

2 - Nizamnameler Beynelmilel Salalibiahmer komitesi. Salibi Ahmerliği meclisi idaresi tarafından Beynelmilel konferansa ve ya daimî komisyona kendi nizamnamelerinin Beynelmilel salibi Ahmer nizamnamesine tevafukunu bildirdikten sonra mevkii meriyete gireceğinin tasrihine dairdir. Beynelmilel Salibi Ahmer nizamnamesi dahilisi bu iki cemiyetin ve ya birinin mebhus muvafakat hakkındaki beyanatından sonra mevkii meriyete girer. Benelmilel Salibi ahmer komitesi ve Salibiahmer çemiyetleri ligi heyeti idaresi reisleri hususî murahhaslar komisyonuna bu konfransta mutabakatlarını ihbar edebileceklerine dair beyanatta bulundular.

3 inci maddei muvakkate XIV uncu Beynelmilel Salibi Ahmer konfransı itilâfın kabulünden sonra içtma edecek ilk

(Bu maddenin son fıkrasını lâğv etmekliğimize sebeb Beynelmilel Salibi Ahmer teşkilatının serbestii harekâtlerine mani olmamak ve kendilerine karşı bizden bekledikleri itımadi göstermek içindir. Her iki meclise fevkalade olarök lüzum gördükleri takdirde içtima hakkını veriyoruz. Bu serbestiyi sûi istimal Etmiyeceklerinden eminiz. Bu fıkrada meclisi idare hakkındaki mütalebat delege murahhaslar hakkındada aynen kabili tatbiktir.

Madde 7 Yedinci madde beynelmilel salibi Ahmerin hiç bir tadile oğramıyan salâhiyetinden bahistir. SalibiAhmer cemiyetlerinin kendisine tanıdığı yüksek ve kadim mevkii muhafaza ve hali hazırda mevcut beynelmilel itilaf ve beynelmilel konferans tarafından kendisine tevdi edilmiş ve edilecek vekâlet mucebince mesaisine devam eder. bitaraflık hususundaki istiklal teminat altıne alınmıştır.

Beynelmilel komitanın vazifesi cemiyetlerin uhtelerine düşen vezaifi ifa edip etmediklerini tetkik ile neticeden bilumum milli cemiyetleri haberdar etmek için başlangiçtan beri beynelmilel Salibiahmer komitasına tevcih olunan vekâlet takviye edılmistir.

Madde 8 — Sekizinci madde Lıg Salibiahmer cemiyetlerinin Salibiahmer mill cemiyetlere istirakini ve sulh zamanındaki faaliyetini teyit eder. Bu program ligin hali hazırda mevcut ve tatbik olunan nizamnamesinde berveçhizir tespit edilmıştir. Lig bir hükumet veya bir kavme mensup siyasi, dini bir sıfatı haiz değildir. Gayesi daimi surette Salibi Ahmerin insani yardımını teşvik ve teshildir bunun için •

1 — Her memlekette millî Salibi Ahmer teşkilat ve terekkiyatini te'min için teşvikatta bulunmak ve teshilât göstermek.

Bu teşkılatın ceneve itilafı dairesinde çalışmaları ve resmi müsadeyi haiz ololmaları lâzımdır.

2 — Bu teşkilatın gayesi sıhhati muhafaza, hastalıklara karşı tedabir almak ve sefaleti tahfif etmek için müştereken çalışmak.

3 — Tanınmış ve yeni keşf olunmuş fenni ve sıhhi vasıtaları ahalinin istifadesine vaz ve bunların tatbikini temin etmek.

4 — Milli veya beynelmilel bir afet vukuunda Salibi Ahmer cemiyetleri ile teşriki mesai edecek bir vasıta temin etmek.

Madde 9 Dokuzuncu maddede Beynelmilel komita ile liğin Herbirinin dairei selâhiyeti dahilinde olan bilumum vazifelerde bir hudut tayini mümkün olamayacağı görülüyor.

Hali hazırda uhdelerine düşen vazifelerini ifa eden bu iki müessese yek diğerine ait vazifelerde sıkı bir tema muhafaza etmeği taahüt ederler.

Salibiahmer uhdesine düşen mütaadd vazifeler ve kendisinin Beynelmi el sa hadaki vaziyeti manevisi nazari itibar alindığı taktirde bunları kat'iyetle taay vun ve tahdid etmek tehlikeli olabilir.

Bunlar vazıfe ve nüfuzlarını tatbı ve muhafaza ıdebilmeleri ihtiyaca gör tatbikle mümkündür.

Bu madde mucibince ve her ik cemiyet arasında sıkı bir irtibati temi itmek maksadile beynelmilel Salibi Ahme komitesi tarafındau lig nezdinde ve ligd komita nezdinde birer mümessil bulun duracaklardır.

Beynelmilel komita ile lig beynindek müşterek mesaiyi temin etmek için b şekil kâfi görülmüştür.

II Mayis tarihli itilafın 6 ncı. madde mücibince idare heyeti nezdinde daim surette beynelmilel Salibiahmer komitesi nin birer mümessili bu bulundurulmak tan sarfı nazar edildi.

aksamile meşğul olacaklardır. Bu içtimaların ayni zemane tesadüfü yalnız millî cemiyetlerin Beynelmilel Salibi Ahmerin müteaddit uzuvlarında kendilerini temsil ettirmelerini teshil ve masarifini tenzil ile kalmayarak bu müteaddit içtimalarda alınan kararların yeknesak olması ve bu yüzden salâhiyet hakkında olacak ihtilâflara karşı ciddi teminat husule getirecektir.

4 üncü maddedin tetkikile görülecek ki bu murahhaslar meclisi ilerde bahs edilecek bilcümle vezaifi deruhte etmekle beraber konferansta eski şeklinde olduğu gibi murahhaslar komisyonunun vazifelerine devamını temin edecektir. Hali hazırda hususî murahhaslar komisyonu ile Ligin şeklen tarki mezkûr Lig tarafından bir murahhas bulundurmasıdır. Bu suretle murahhaslar meclisi hiç bir suretle hususî komisyona bahşedilmiş imtiyazdan mahrum olmıyacaktır.

Madde 5 — Beşinci maddenin gayesi her iki komisyonun ve Beynelmılel konferansin kararlarında tecanüsü temindir. bu madde hakkında vuku bulan teklifler bizi eski metnin hataya sevk edebileceği kanaatını verdi .

delegeler meclisinde millî bir cemiyetin delgesi sıfatile ve yahut idare meclisi vekilleri, bu konferansta bu cemiyet delgesi sıfatını muafaza ettiklerini tavzih ve tesbit eden yeni bir metnin ikamesini teklif ederler.

Madde 6 Altıncı maddede beynelmilei konferanstan mada olacak içtimalara aittir ve gayasi bu içtimaların nufuz, hak ve tefevvükunü bütün millî Salibiahmerin arzusu veçhile temin etmektir

Evvela ehemmiyeti azimesi mücerrep ve her taraftan takdir edilegelmekte olan hususi veya mintakavî konferanslardan bahsetmek istiyoruz.

11 Mayıs tarihli Projede konferansın bu ictimaların ne şerait tahtında toplanabileceklerini tespit edeceği ifham edilmiştir. Bu madde her ne kadar hususî ve mıntakavî konferanslar nizamnamesinin konferans tarafından tanzim edileceğini kabul eyliyor isede projeyi tanzim edenler beynelmilel konferans Haricinde millî cemiyetlerin beynelmilel konferanslar haricinde içtimalarını tahdit etmeği muhik bulmamışlardır ve bu husus epi endişeyi mucip olmuştur. Bu cümle yeni metine konmamıştır. yalnız hususî ve muntakavî konferansların beynelmilel konferans tarafından hal edilmiş veya ruznamesine dahil olmuş mesail hakkında karar vermekten içtinap edeceklerini kaytetmek kâfidir.

Konferansın alelade iki içtimaı arasında bir defa Lig tarafından kendi meclisi idaresinin içtimaı tasavvur edilmişti. Beynelmilel bir cemiyet kâtibi umumisinin temsili faaliyeti, teşkilat azalarile kâtibi umumilik arasında daimî ve bıla vasıta teması icabetdirir.

Diğer taraftan murahhaalar meclisi Beynelmilel konferans harici olarak lüzumunda bilumum milli cemiyetler ve ligin ihtisası haricinde müstacel mesaili müzakere için içtima edebileceği ihtimali vardır.

Bu taktirde meclis 10 milli cemiyetin ve ya Beynelmilel komita ile 5 milli cemiyetin talebi üzerine idare meclisinin bulunduğu mevkide ve ayni zamanda toplanabilirler .

Eğer Murahhaşlar meclisi konferansın haricinde ictima edecek olursa ruznamesini 4 ve 6 inci maddeler mucibince tayin edilen hudut dahilinde tanzim eder.

görülüyorki 11 mayıs tarihli metnin 6 inci maddesinin son fıkrası lâğv edilmiştir . Bu fıkrada her iki meclis için daimi komisyonun muvafakati ile fevkalade olarak içtima edebileceğine dairdi. Meclisi idareye bu lagv meselesi şu suretle izhar edildi.

daimi komisyonda mümessili bulunan •teşkilata aittir. Her cemiyet Beynelmilel Salibi Ahmer komitası ve Ligi kendilerine ait paraları intihap ve arzu ettikleri surette sarf etmeleri salâhiyetleri dahilindedir.

Diğer taraftan Beynelmilel komita ve Liğ, konferansın mukarreratına muhalif hiç bir karar ittihaz edemiyeceklerini kayt etmek mecburiyeti hasıl oldu Bu kayt bizim noktai nazarımızda bir veya diğerinin serbestii harekâtına mani değildir. Bunlar kendilerine verilmiş salahiyet dahilinde hareketlerinde serbesttirler. Beynelmilel Komite ve Ligin statülerinde "nizamnamei dahilî„ Beynelmilel Salibiahmer statülerine muhalif hiçbir şey bulunmıyacağı ve bu statüler Konferans tarafından tescil edileceğini ilaveye lüzum görmedik. Bu her iki teşkilatın konferansın kararlarına muhalif karar alamıyacaklarının statüları içinde zikr edilmiş olması tabiidir Bu statüler Beynelmilel Salibiahmer statülerine ve konferansın kararlarına tevafuf edecektir.

Hakikatta bu muhtelif uzuvların rol ve faaliyetlerini Salibiahmerin muvaffakiyatile hem ahenk olarak intizamı temin etmek ve Salibiahmer mesailinin en yüksek ve âli hakemi olan Beynelmilel Konferans kadrosuna idhal etmek lâzımdı.

Beynelmilel Salibi Ahmer Cemiyeti ve salibi Ahmer cemiyetleri liği statülerinin her hangi bir maddesinden dolayı bir ihtilaf zuhurunda 10 uncu madde mucebince ittihaz edilecek karar ihtilafı hal eder.

Madde 3 — bâdema Beynelmilel konferansın her 4 senede bir içtima edeceğine dairdir. •bir maddei muvakkate 14 üncü konferansın 1930 senesinde toplanacağı hakkındadır.

Bu kararın saikını girecegimiz yeni devrin şeraitinde aramalıdır. Salibi Ahmerin tekâmülü bu konfransın hitamından evvel yeni bir safhaya girecek, Bu itibarla yeni statünün. projenin I ve II inci maddeleri mucibince ikmali icabetmektedir. Buda projesi size tevdi edilen statünun kabul ve tatbikiue mutevafıkktır,

Şimdiden nazarı dikkati celbederim ki nizamname kabilinden diğer mesailinde yakın bir zamanda zuhur edebilmesi mümkündür.bilhassa beynelmilel Salibi ahmer komitası ve Lingin Beynelmilel. yardım birliği kadrosu dahinde telifi mesai edebilmeleri meselesi bu gibi itilafları yakın bir istikbalde beynelmilel konferansın tasvibine arzetmek münasip olacaktır. Bundan dolayı 14 üncü konferansın zamanından evel toplaması teklif edilmiştir.

Madd 4 Yeni nizamnamede ehemmiyetli bir mevkii olan bu maddeye müteaddit rötuslar yapıldı. Lâkin rötuşlar şekil itibarile idi. Esaslı hiç bir tadilata uğramadı, yalnız 9 uncu madde hakkında mürahhaslar meclisi ve Lig idare meclisleri bazı hususta tertibat almak ile beraber kendilerine berayi tetkik gonderilen mesail hakkında da karar verebilecekleri kabul ve zikir edildi. İdare meclisinin teşkilât ve salâhiyeti liğ statüsü mucibince devam edecektir. Projenin 12 inci maddesi mucibince bu nizamnameler projenin tasdikindan sonra bu projeye tetabuk edecektir. Diyer taraftan 4 üncü madde ile vazifeler tespit edilen murahhaslar meclisi Beyne milel komita ve liğ tarafından tanınn bilumum milli cemiyetler âzalarınd müteşekkil olacaktır.

Bu suretle miili cemiyetler Beyne milel konferans kadrusu etrafında toplanacaktır. bir taraftan lig âzaları liğin işlerine ve diğer taraftan Beynelmilel Salibi Ahmer komitesi tarafından tanılan cemiyetler Salibi Ahmer vezaifinin diğer

tarafından yapılan itirazlar tedkik edilecektir yalnız şekle taalluk eden itirazlar mevzubahs olmayacaktır.

Şimdi projenin her bir maddesinin tetkikine geçelim:

Madde 1 — Arzu ederseniz tevzi edilen birinci maddeyi tetkik edelim. Beynelmilel konfrans, Beynelmilel Salibi Ahmerlerin en salahiyetdar en alı rev ve karar mahallidir.

Bu Konferansta hükûmetlerin ve milli cemiyetlerin mümessilleri yanında bundan böyle Lig, Beynelmilel Komita gibi, telekki edilecektir. Lig bu süretle Beynelmilel Konferansın müzakerelerine ıştirak edeceğinden kendi heyeti umumiyesini lagvetmeğe muvafakat edecektir. Maddei muvakkatenin bir fikrasında bu lagvi mes'elesi muharrerdir. Hakikatte bu yeni teşekkülün gayelerinden biri millî cemiyetlere fazla masarifi mucip bi lüzum ve ihtilafa sebebiyet veren içtimalara ve salâhiyet nizalarına mani olmaktır. Milli cemiyetler nizamname mucebince Beynelmilel komita tarafından tanılan cemiyetlerdir ve bunlara Lig azasından olan diğer cemiyetlerin ilavesi icap eder.

JÖNEV itilafına iştirak eden hükûmetler tabiri Konferansın nizamnamesinde istimal edilen ve bir taraftan Jönev itilâfı mucibince hükûmetlerin muhtelif tarzlarda kabul edeeekleri taahhüdat "imza, tasdik veya iştirâk„ ve diger taraftan 1864 itilâfının da mevcut olaması ve tekrar tetkik olunan itilâflar dolâyisile "imza eden hükûmetler„ tabirine tercih oluumuştur. Ayni tashihat 7 inci maddenin metninde de yapılmıştır.

Madd 2 — İkinci maddeye geçerken görülecek ki Konferansda karar ittihaz etmek selahiyeti birinci maddenin bahş ettiği bir haktır.

Bn hak Salibi Ahmerin 3 uzvu olan Milli Cemiyetler, Beyneimilel Salibi Ahmer Komitesi ve lig Salibi Ahmer Cemiyetlerinin kadim idarei muhtariyelerine hörmetkâr olarak istimal edilecektir.

Konfransın kendi nizamatı dahiliyesini tedkik tahvıl veya yeniden tanzim hususundaki karar salahiveti hiç şüphesiz her taraftan teslim edilir.

Bundan maada Konferans, Komite ve Lige verilecek vekâlet ve esasa teallûk eden mezuniyet mesaili ile her iki müessese arasında zuhur edebilecek her türlü müşkilatı izale selahiyetini muhafaza etmelidir. Bundan maada esas olarak bu nizamnamei dahiliye istinaden Konferane kendi selahiyetini istediği tarzda tefsir ve istimal edebilmimesidir.

Bu kararların şekilleri bir nizamname ile tesbit edilmelidir. Bazı kararlar mahiyetleri itibariyle Salibi Ahmerin 3 uzvuna karşı mecburiyetler tahmil eder. Bundan yani kararlardan konfransın bilhassa salahiyettar olduğu mesaili kastediyoruz. Yukarda arz ettiğimiz gibi diker kararlar tavsıve mahiyetinde olacaktır bunun ile de millî cemiyetlerın Beynelmilel Salibi Ahmer Komitesine ve lige ait mesaili kast ediyoruz.

Salibi Ahmer teşkilatının Bu güne kadar beynelmilel konferans tarafından gösterildtği veçhile esas olarak millî Cemiyetlerin istiklalini tanımıştır.

Bu istiklalıyet yeni statü ile haleldar olmamalıdır. Bu nizamname ile de konferansın millî cemiyetlere vazife ve masarif tahmil edemeyeceğini bilhassa zikr etmiye lüzum yoktur.

Millî cemiyetler kendi arzu ve muvafakatları ile konferansın tavsıyesi dairesinde faaliyette bulunacaklardır. Bu sebeplerden iş bu proje malî mevaddı muhtevi değildir.

10 uncu madde de gösterildiği veçhile konferans ve daimi komisyonlar masarifi evelki konferanslarda mevzuu bahis olduğu üzere bu masraflar içtimaları kabul ve konferansa aza gönderen ve

Eğer burada bizi kıymettar yardımları ile tenvir eden zevatın isimlerini birer birer zikredecek olursak bu raporu pek uzatmış oluruz. Lakin mesaimizi kıymetar fikirleri ile tenvir eden zevata karşı medyun olduğumuz hissı minnetdariyi izhar etmemeyi de pek büyük noksan addederiz. Binaen aleyh cümlesine gösterdikleri alakaya burada teşekkür etmeyi bir vazife ad eder ve en samımi teşekkürlerimizi takdim eyleriz.

11 Mayıs 1928 tarihli proje ile nihayet bulan müzakereler esnasındaki vaziyet sizce malûmdur hakikaten Beynelmilel Salibi Ahmer komitası, Salibi Ahmer cemiyetleri Ligi ve müteaddit milli cemiyetler Beynelmilel Salibi Ahmer teşkilatı ile alâkadar oldular ve bizı menfaatdar eden meseleyi müteaddit sureti hal buldular.

Bu teklifler eskiden yapılan uzun müzakereler neticesinden çıkmıştır. Çok mucip istifade olmalarına ragmen kati bir safhaya girmeyen bu eski tekliflerde pek çok muvafık uzuvlar bulunduğu görüldü. Bu suretle bunların Salibi Ahmerin an'anası dahilinde sağlam eserler olduğu tebeyyün etti. Yeniden büsbütün yeni bir teşkilat yapmak mevzuu bahs olamazdı. Ancak eski uzuvlardan faideleri sabit bulunanları aynen muhafaza ve takviye suretile yapılabilirdi.

Bu ittifak Beynelmilel Salibi Ahmer komitasına ve Lig icra komitasının tasvibine arzedilmiş ve her iki komita 13 üncü konferansa iştirak eden Salibi Ahmer milli cemiyetleri tarafından kabulüne muallak olmak şartile tarafdar olduklarını bildirmişlerdir.

13 üncü konferansın ruznamesine müteaddit milli cemiyetlerin ve Beynelmilel Salibi Ahmer komitasının talebi üzerine dahil olan Beynelmilel Salibi Ahmer teşkilâtî ile Konferans meşgûl oldu.

Millî Cemiyetler projeden haberdar olur olmaz ekserisi gayrı resmi olarak projenin şayani kabul olmasını temenni ettiklerini, bazıları bila kayt şart projenin metnine tarafdar olduklarını diğerleri ise proje hakkında bazı teklifatta bulnnarak müzakerede bazı noktaların izah edilmesini talep ettiler. Lâkin bütün teklifler projenin esasine halel getirmemek ve hatta teferrüati bile mümkün olduğu kadar muhafaza etmek üzere yapılmıştır. Millî Cemiyetlerin proje hakkında aldıkları teveccühkâr vaziyet projeyi ihzar edenler üzerinde eyi bir tesir yaptı. Bu suretle proje hakkında yapılan teklif ve tavsiyeler nazarı itibara alınarak projenin esasını haleldar etmemek üzere bu Cemiyetler tarafından esas itibarile tasvip edilen proje yeniden tetkik edildi.

Pek çok olmayan tadilat teklifleri idare meclisine ve murahhaslar komisyonuna tevdi olundu şimdi ise bu teklifat metni projeye ilave edilerek konferansa tevdi edildi.

Bu maddî tadilattan maada sırf şekle ait yapılan tadilat lisanın açık ve daha anlaşılışlı olmasından ibarettir. Bu ıslah keyfiyeti ekseriyette Fransız Salbi Ahmerinin telkinatile vücuda gelmiştir. 11 mayıs projesini ihzar edenler bu husustan dolayi mevzuu bahs Fransız Salibi Ahmer cemiyetine karşı minnetdardırlar. Konferansın üzerinde karar vereceği metin işte bu suretle tanzim edilmiştir.

İdare meclisi ve Lig bu müessese namina Beynelmilel Konferans tarafından kabul olunacak proje metni mucibince harekete hezır olduklarını beyan ettiler Bu suretle Konferansın kararı için her bir şey ihzar edılmiş ve Konferansta kendisinin salâhiyeti dahilinde katî olarak bu muhim mes'eleyi hal edecektir.

Bu raporun her bir maddesi hakkinda izahat vermek muvafık olacaktır. bilhassa elinizde mevcut metin ile 11 mayıs tarihli metin arasında millî Cemiyetler

Salibi Ahmer havadisi

Beynelmilel Salibi Ahmer Nızamatı dahiliyesi hakkında Beynelmilel Salibi Ahmerin on üçüncü Konfransına arz olunan rapor

Miralay Dorode ve Maks Huber

Hanımlar Efendiler

Hususi Komisyou azalari tarafından vakı olan talep ve teklif üzerine Beynelmilel Salibi Ahmer teşkilatı hakkında bu rapor Konfransa arz olunmuştur.

Raporu tanzim edenler mes'elenin takip ettiği merhalelerin teferruatına girmek arzusunda degildirler. noktai hareket olomak üzere Beynelmilel Salibi Ahmer komitesi ile Salibi Ahmer Cemiyetleri liğinin 1922 senesinden beri temasta bulunduklarını hatırlatmakla iktifa ederler. İlk müzakere dogrudan dogruya Salibi Ahmer Komitasından 3 âza ile ayni mikdarda Lig müdiran heyeti âzası-Gonseil des Gouverneurs - murahhasları arasında vaki olmuştur. sonra Beynelmilel Şalibi Ahmerin 11 inci konferansı tarafından tayin edilen mütehassıs zevattan mürekkep bir komisyon teşkil edilmiştir.

Beynelmilel Salibi Ahmer konfransları, Lig meclisi idarsi ve Beynelmilel Komita bu mes'eleyi müteaddit defa ruznamei müzakerelerinde görmüşlerdir. Mes'le her şekilde tetkik olunmuş ve müteaddit formüllar teklif ve müzakere edilmiştir. Her nekadar bu tetkiki müzakereler ekseriya menfi, bazı defa mütenakız neticeler vermiş isede mes'elenin halli için mükemmel vesaik hazırlamıştır.

Bir seneden beri bu mes'ele etrafında yeni faaliyetler oldu. Bern de 1926 senesinede toplanan hususi konfrans ve Conseil des gouverners müdiran hey'eti arasında bir mutabikat husule gelmedi isede Beynelmilel Salibi Ahmer Komitesi ve lig on üçüncu konfransın mesaisini teshil için bu hususda tekrar müzakereye başlamağa kendilerine bir vazife telekki ettiler ve beynelmilel teşkilatı kati bir şekle irça maksadile konfransa tevdi edilen 11 mayıs 1928 nizamnamesini vucude getirdiler .

Hakikaten Beynelmilel Konfransın ali gayesi meseleyi kat'i bir safhaya irca edecek ve Beynelmilel Salibi Ahmerin istikbalde mevcudiyetini temin edebilecek yegâne vasita oldugunda şübhe yoktur.

Nizamname projesi ile nihayet bulan bu müzakerelere zahir olanların isimlerini burada zikretmek bizim için bir borçtur. İlk merhalede düşüncemiz, halihazırda kalbimizde, muhterem bir hatıra olarak yaşıyan ve maalesef müzakerelerimizi idare etmiyen Gostav Adora gider kendisinin vefatından evel projenin esasına vukufu ve tensibi teessürümüzü tahfif eden yegane noktadır. O, büyük tecrübesini ve yorulmak bilmeyen azmini bu büyük gaye ugruna hasretmişti.

Lig meclisi idare reisi M. PAYNE'de bize sabik beynelmilel Salibi Ahmer komitesi reisine medyun oluğumuzdan daha az olmıyan muzahereti maneviyede bulundu. Pek kıymettar fikirlerile, semahatı ve geniş zekâsile umum tarafından takdirlerle tanılan Amerika Salibi Ahmerinin prensiplerini takdirde bize daima rehberlik etti.

Beynelmilel Salibi Ahmer teşkilatına daima muzaherette bulunan İsveç prensi Şarl hazretlerinede arzı şükran ederiz.

lerine 2 şahitlih, 5 nci rütbeden veya 100 tumandan aşağı olan istidalara 20 şahilik ve 5 inci rütbeden veya 100 tumandan yukarı olan istidalara 50 şahilik 1 nci derece tezkerelere ve 2 nci derce tezkerelere 2 şer kiranlık, 1 nci derece vizelere 10 şahilik ve 2 nci derece vizelere 5 şahilik pul yapıştırılır ve temaşa mahallerinde ve sirklarda hasıl olan varidatın yüzde onu cemiyet nefine alınır.

Cemiyetin bayragı

İran "Kırmızı Arslan ve Güneş„ cemiyetinin kendine mahsus bir bayrağı olacaktır ki bu bayrağın eni bir buçuk gere ve boyu üç gere olacak ve bayragın ortasında arslan ve güneş resmi bulunacak; gül renginde olan bu arslanın elinde kılıç bulunacak ve başında taç olmıyacaktır ve arslanın yüzü bayragın gönderi tarafına teveccüh etmiş olacaktır.

Cemiyetin binalarına bu bayrak çekildigi kibi, cemiyet tarfından sevkolunan sihhiye kafileleride bu bayrağı taşırlar.

Bu büyük bayrağa müşabih küçük bir bayrak otomobillere ve cemiyete ait diger mahallere keşide edilebilir.

binasında "Şir ve Hurşidi Surhu İran„ cemiyetinin ilk ictimaı akdolundu. ve heyetiidare intihap edildi.

İctima nasıl oldu

1 — vukubulan davet üzerine, Cemiyet azalarından 19 kişinin huzurunda akay Hacı Mirza Yehya Devletabadinin riyaseti atlında "Şir ve Hurşidi Surhu İran„ cemiyetinin ilk içtimaı açıldı.

2 İptida, Hazreti Eşref Akay Timürtaş celseyi açarak, bir iftitah nutku söyledi ve bu nutkunda cemiyet ictimainin yaz sıcakları tesiri yüzünden teahura uğradığını, Cemiyetin Alihazret Riza şahın yüce himayesi ve Veliahdın fahrî riyaseti altında bulunduğunu ve vaktile merkezi umumî âzalığını kabul eden muhterem zatların himmetile cemiyetin inşallah çok terakki edeceğini ve milli cemiyetler arasında mühim bir mevki işgal edeceğini anlattı. Esasî nizamnameye göre, merkezi umumî âzalığına 8 kişi intihap olunacağını bildirdi. Bu 8 âza intihap olunmuştur.

3 -- Bundan sonra doktor Emir Alem Cemiyetin geçendeki işlerinden bir parça malûmat verdi. Cemiyetin geçendeki işler ve onun hesabâtı ayrı bir çilt olarak neşrolunmuştur ki mecmuamızın 2 ve 3 numarlarında bu hususta malûmat verilmişti.

Cemiyet 1304 senesinde yapılan bir gardenpartiden hasıl olan 2800 tuman, 3 kiran ve 15 şahi mebleği kasasında saklamış ve buna mukabıl 355 tuman 6800 dinar borç almıştır: çünkü gardenpartinin hitamından sonra sabık heyeti idare bu hasılatı sarfetmek için kendisini salahiyetdar görmemiş ve bunu kaşif ve kardeşleri ticarethanesine emaneten tevdi etmiştir. Yalnız Cemiyetin hademesi aylıkları için cüzî masraf yapılmıştır. Cemiyet mecmuasının tab'i ve saire için istikraz yapılmıştır ki bu borçları tediye etmek Cemiyetin yeni heyeti idaresinin uhdesine düşmektedir.

Bundan sonra Cemiyetin beynelmilel ehemmiyetinden bahsolonmuş; bu kabil cemiyet İranda bundan 50 sene evelisi tesis olunmuş, ve şimdi Riza - han Pehlevi zamanında tecdit olunmuştur. Zira şimdi İran milleti terakki merhalelerinde ilerilemekte ve mütemeddin milletler peşinden yürümekte bulunmuştur.

4) Bundan sonra hey'eti idare âzaları intihabatına başlanılmış ve neticede zirdeki âzalar intihap olunmuştur:

1) Eşref Akay müstevfilmemylik: Cemiyetin Reisliğine,

2) Aka doktor Emir alem: Reismuavinliğine,

3) Emir Ekrem: kezalik

4) Mümtazüddevle: veznedarlığa.

5) Hekimüddevle: mühasipliğe,

6) Kerim Aka Büzercemherî: Umumî mufettişliğe,

7) Mirza Mecit Han Ali haznedar muavinliğine,

8) Mirza Ali Muhammet: Darülinşa reisliğine seçilmişlerdir.

5) Merkezi Umumi her ayda bir defa toplanmağa karar vermiştir.

Cemiyetin pulu

"Şir ve Hurşidi Surku İran„ cemiyeti kendisine menbaıvaridat temin etmek için ayrıca bir " Şir ve Hurşid Surhu İran „ pulu ihdas edecektir. Bu hususta Hey'etivuzeraya bir istida ve kanun lâyıhası takdim olunmuştur. Kanun lâyıhası şudur.

1) " Şir ve Hurşidu Surhu İran „ cemiyetine kendisinin ihraç ettiği bir pul vasitasile iâne toplamağa müsaade edilmiştir;

Telgraf ve paket makbuzlarına 1 şahitlik, Gümrük ve kolipostal beyanname-

Siirt Hilâliahmer cemiyeti

Hasta Bakıcılık mektebi

Bu defa hasta bakıcılık mektebine kayt ve kabul olunan hanımların esamısini berveçhı ati derc ediyoruz

Nesibe omer, nigar ismail, husniye nehmet, adalet şukri, tahriye abdullah, hatçe ömer, ruhsar mustafa, lutfiye yusuf, nakiye ali, cemıle mestan, emine sabiha ahmet, zulfiye abdulkadir, ayşe osman, fevziye süleyman, şerife mustafa, ayşe hamide nazif, fatma alı, cemıle mustafa, şerife ibrahim, lutfiye mehmet, zeynep hasan, enise idris inayet mustafa, fikriye mehmet, leman kâzim, iffet tevfik, refika mehmet hanımlar

•

İran Hilaliahmeri

Melumum Hılâl ve Salıbiahmer cemiyetleri teşkilatı hakkında karilerimize muhtasar bir fikir vermeği vadetmış ve geçen nüshamızda Sırp, Hırvat ve İsloven Salıbıahmerinden bahsetmıştık. Bu nüshamızda da komşumuz İran Hilâliahmerinden bahsedeceğiz Malumatımız (Mecellei Şuuhurşid Sürhi İran) Mecmuasından muhtasaran alınmıştır.

İran hılâliahmeri ikinci defa olarak 1923 senesi iptidasında yeniden teessüs etmiş ve beynelmilel komite tarafından 1924 senesi 30 mayısında tanınmıştır.

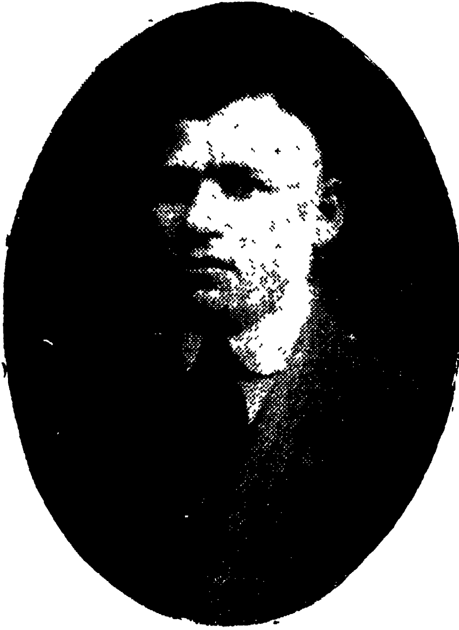
[*] Cemiyet hayatının ikinci devresi

İşbu mecmuanın geçen nushalarında karilerimize beyan ve arz olunan hadıselerden sonra 1306 senesinin ıptidalarında cemiyetin yeniden faalıyete başlaması hakkında teşebbüsatta bulunuldu.

Fakat her işin iptidası müşkilattan hali olmadığından, bu iş bir az teahhura uğradı. Mamafih bilahere Gülistan

---

[*] Şiir hurşidı surhu İran mecmuasından

Elâziz vilâyetinin Molazkert kazasına tabi Terçek nahiyesinin Hıç karyeli Şah Hüseyin efendi elli dolar teberru etmiştir.

Hilaliahmer İzmir merkezinin idaresindeki dispansere teşrinisani zarfında müracaat ederek müayenelerii icra edilen hastaların mıkdarı bervechi atıdir:

Yekün	Erkek	Kadın	Çocuk	Esamii Emraz
81	20	43	18	Hazım hastalıkları
73	25	19	29	Teneffüs "
36	29	7	0	Deveran "
26	22	4	0	İdrar yolu "
40	13	27	0	Sinir "
85	24	17	44	Em'a "
74	38	13	23	Malarva
89	19	27	43	Göz "
100	29	37	34	Kulak
18	5	9	4	Bağırsak kurtları
70	34	27	9	Grip
11	7	3	1	Dank

Yekun	Erkek	Kadın	Çocuk	Emasii Emraz
67	20	17	30	Deri hastalıkları
41	16	23	2	Akciğer veremi
10	2	4	4	Sair aza veremi
85	15	20	0	Risye
12	4	6	2	Zatürree
5	3	2	0	Zatülcenp
8	7	1	0	Bel soukluğu
62	00	62	0	Kadın hastalıkları
229	99	60	70	Haricî hastalıklar
50	12	28	10	Sair hastalıklar
1222	443	456	323	

Kâ. evvel ayı zarfında İzmir Hilâliahmer merkezimizin idaresindeki dispansere müracaatla muayeneleri icra edilen hastaların mıkdarı bervechi atidir:

Yekûn	Erkek	Kadın	Çocuk	Esamii emraz
68	17	41	10	Mide hastalıkları
86	25	22	39	Ree
46	30	16	0	Kâlp
26	20	6	0	İdrar yolu hastalıkları
32	12	20	0	Sinir
55	16	15	24	Bağırsak
56	28	18	10	Malarya
82	17	25	40	Göz
97	37	26	34	Kulak
10	0	9	1	Bağırsak kurtları
102	30	43	29	Grip
9	3	5	1	Cilt hastalıkları
41	16	22	3	Akciğer veremi
12	0	4	8	Sair âza veremi
28	10	18	0	Romatizma
34	10	7	17	Zatürree
1	0	1	0	Zatülcenp
3	0	3	0	Belsoğukluğu
54	0	54	0	Kadın hastalıkları
194	99	75	20	Haricî hastalıklar
80	32	28	20	Sair hastalıklar
1116	402	458	256	

Şükrü, kitabete keresteciyan beyler inthap edilmiştir.

(3 077 085,52) kuruşu havi 1928 senesi varidatı tedkık ve kabul olunmuş ve 1929 senesi budceside (3000000) üç milyon kuruş olarak tasdık edilmiştir.

Kur'a ile çıkan azadan Esat, Dr. Haydar İbrahim ve Cemalettin Fazıl beyler ipkaen tekrar İntihap edilmiş ve hey'eti idareye de riyasete Abdürrezzak Şükrü kitabete Selâhattin ve veznedarlığa Keresteciyan beyler ipkaen intihap edilmiştir. İstanbul merkezimizin en çalışkan kaza şubesine yeni sene için muvaffakıyetler temenni evleriz.

Türkiye Hilaliahmer cemiyeti Ditroit merkezi tarafından İzmır zelzelesinden zarar görenlere yardım etmek için tertip edilen müsamerede elli dolardan fazla teberüatda bulunan zevatın fotoğraflarını neşr eylemekle müftehiriz.

Ditroit merkezimizin fa'aliyetini, bu uzak ve yabancı memleketdeki vatandaşlarımızın ğayretlerini, vatan muhabbetlerini takdir ve tebcil eyleriz.

Hayatlarını Amerakada kazanan bu vatandaşlarımızın her vesile ile vatanımızın şafkat müessiselerine karşı gösterdikleri alaka bizi pek mütehassis ediyor.

Gönül bu necip alakanın içerde, dışarda bütün vatandaşlarımız tarafından aynı heycan ve aynı şafkat ve vazife duyğusuyle mütehassis olmasını isteyor.

Erzurum vilâyeti dahilinde Kiği kazasının Yoncalı karyesinden yüz dolar reberru edun Mikâil bin Musa efendi

Elâziz vilâyetinin Hoza kazasına tabi Dere nahiyesinde Ulupınar karyeli Mahmut oğlu Mehmet efendi elli dolar teberru etmiştir.

İhtiramatı faikamızın kabulunu rica ederiz efendim.

Georges Mılsom
Genclık Salibiahmer
Şubesi Muduru

Bu mektuba atideki cevap verilmiştir

SOCIETE
du
CROISSANT ROUG TURC

Ankara,le 22-10-1928

COMITE CENTRAL
Lıgue Des Socıete de la Crolx Rouge
2, Avenue Velaspnez
PARIS VIIIe

Efendim.

Amerika çocuklarının bu sene Turk arkadaşlarına göndermek arzu ettikleri hedivelere müteallık 3 teşrinievel 1928 tarih ve 11317 No mektubunuza cevaben bu küçük dostluk hediyelerini kemali memnuniyetle kabul edildiğini ve bunla rın Türk çocuklarına tevziini memnuniyetle kabul etmekte olduğumuzu arz ile kespi şeref eyleriz.

Gümrük resminden maafiyeti istihsalı mes'elesine gelince bunun için hususî bir kanun icap edeceğinden ve bu ise bir az müşkül olduğundan cemiyetimiz bu masarifi deruhde etmektedır.

Amerika Salibi Ahmerine cevabımızla birlikte teşekküratımızın iblağ buyurulmasını rica ve bilvesile tevidi ihtiram ederiz efendim.

Reis Namına
Asım

Bağdat' taki Türk esirleri

Harbı Umumî esirleri bakayasından olup Bagdat'ta kalan Türk esirlerinin memleketimize celbine muavenet olmak üzre Hilaliahmer merkezi umumîsi Bağdat elçiliğimize yeniden bin Türk lirası göndermiştir.

Hasta Bakıcıları
imtihanları yapıldı

Hilâliahmer cemiyeti tarafından tesis edilen Hastabakıcı mektebinin geçenlerde imtihanları yapılmıştır. İmtihan Sıhhiye ve İctimai muavenet Vekâleti tarafından intihap edilen bir hey'et mümeyyize huzurile icra edilmiştir. İmtihana iştirak eden on sekiz talebeden on yedisi muvaffak olmuş, bir talebe ikmale kalmıştır. Cemiyet bu suretle memleketimize daha on yedi hasta bakıcı kazandırmıştır.

Hilâliahmer Beyoğlu kaza şubesinin 1929 senesi kongrası Kâ. saninin on birinci Cuma günü saat on altıda kaza merkezinde ictima ederek kongra. reis

Fazlı Hasan efendi Erzincan vilâyetii dahilinde Kiği kazasına mensup Endres nahiyensinin Zirtonos kariyesinden elli dolar teberru etniştir

Abdürrezzak Şükrü bey tarafından açılmış ve muvakkat reisliğe Abdürrezzak-

Muhtar Mustafa efendi

nucibince daimi âza kayt edilmiştir, bu vesile ile de muma ileyhin bir resmini naalifihar derç ediyoruz.

Adana Hilâliahmer dispanserine teş rinisani ayi zarfında müracaat eden (945) hastanın muayeneleri icra ve mualeceleri dahi meccanen ita kılınmıştır.

Tashih

Geçen 15 teşrinisani 1928 tarihli ve 87 numaralı nushamızda Hilâliahmer Fahir azasından Kocaeli Hilâliahmer reisi Hakkı beyin fotuğrafının altına sehven (Faik bey) yazılmış olmakla keyfiyeti tashih ederiz.

Salibi ahmer

Hilali ahmerimize beş sandık oyuncak gönderdi

Amerika gençlik Salibi ahmeri tarafından yılbaşı münasebetile Hilali ahmerimize beş sandık çocuk oyuncakları gönderilmiştir. Merkezi umumî bu oyuncakları mektep talebelerine tevzie karar vermiştir. Bunların tevzi tarzını tespit eden merkezi umumi Maarif müdüriyetine müracaat etmiştir. Yakında bir heyet vedaatile oyuncakların tevziine başlanacaktır. gelen oyuncaklar erkek ve kız çocukları için ayrı ayrı olup kutular içindedir.

Bu munasebetle Salibi ahmer ligi tarafından gonderilen mektupla cevabını aynen neşrediyoruz.

LİGUE

Des

Societe Ce La Croix - Rouge

Paris, le 3-19-28

Reis Beyfendi.

Amerika gençlik Salibiahmeri her sene Noel münasebetiyle kendi âzaları tarafından gonderilen ve toplanan küçük hediyeleri muhtevi kutuları Avrupalı çocuklara gondermektedir.

Amerikalı çocukların Türk arkadaşlarına bu kutulardan bu sene 1,000 tane gondermek arzusunda olduklarından habir kılındık. Bu karton kutular üzerinde Noel vortusu ile munasebetinden bahsolmaksızın çocuklara temenniyatı halisane ibarelerini muhtevi olacaktır. Bu küçük dostluk hediyelerinin mazharı kabul olunup olunmadığını ve bunları Türk çocuklarına tevziini deruhte buyurulup buyurulmıyacağının lütfu iş'arı minnettarlığımızı mucip olacaktır.

Amerika Salibiahmeri Türk Hilali Ahmeri ne işbu hediyelerin tevzii masarifini tediye edecek ve kendi hükûmetinden bunların gümrüğ resminden maafiyetini istihsal edeceğini ümit etmektedir. Bu lütfun istihsaline muktezi teşebbüsatta bulunmak üzere müessesei âlilerine lâzım gelen vaktın verilmesi için şimdiden bu hususTaki tasavvurlarını size bildirmekliğimiz Amerika Salibiahmeri tarafından bize rica edilmiştir.

Hilaliahmer Havadisleri

İzmir Hilâliahmer merkezinin işlerini tanzim ve hareketzedelere (45000) lira tevzi etmek üzere merkezi umumi azasından Çorum meb'usu Mustafa ve Tokat meb'usu Hüseyin Hüsnü beyefendilerle merkezi umumî muhasebe müdürü Cemil bey birlikte İzmire gitmişlerdir.

Ev sahibinin gözü köşede biraz sıkıntılı durn sabık belediye reisine ilişti:

— Sabri bey? Ya Sabri bey?

Sabri bey maaşını tam almış bir me'mur gibi şatır, mamafi red ediyordu.

Sesler Evet evet... doğrüsu Sabri bey dahil olmalı...

Birisi Canım sabri bey böyle işten kaçılırmı?

Sabri bey – Efendim âza esasen temamdır.

Birisi — Komisyon beş kişilik olsun!

Birisi - Zaten dört kişi olmaşı doğru değil.

Reji tahakkuk memurunun teessüfü gözden kaçmadı. Âza adedi altıya çıktı. Sonra yediye çıktı. Bir Vilayet gazetesinin muhabiri arkadaşıyle aksi aksi konuşuyordu. Bakkal hamdi efendi de tabakasını cebine koyarak gitmeye hazırlandı.

O sırada kalın sesli bir zat mühim bir keşif ilân edercesine:

— Beyler, dedi...: eger kabul buyurulursa ben iki komisyon teşkilini teklif ediyorum. Bir komisyon mali işlerle öteki komisyon idari işlerile meşğul olsnn.

Bakıştık. Biraz gülünür gibi oldu. Mamafi yedi kişi daha seçildi. Galiba yalnız üç kişi komisyonlardan hariç kaldı.

Tebrik ve temennilerle dağıldık.

Seneler geçti. komisyonlar bir kere bile toplanmadı. ve bir iş görülmedi.

B. K.

Gayrife'al şubelerimiz bu komisyona mı benzemek istiyorlar.

Mustafa Kemal Paşa kazasında silaptan mutazarrır olanlara

Bursra Valisi Fatin Beyefendi tarafından Hilâliahmer merkezi umumisine çekilen telgraf:

On beş gün mütemadiyen yağan sürekli yağmurlar neticesinde muhtelif dereler şiddetle taşarak mustafa Kemal Paşa kazasının altı köyü ve Karacabey kasabasının etrafile ovalarındaki on köyü temamile istilâ ve koca bir göl haline ifrağ ederek mezruat ve sairede büyük tahribat ve hasarat ika ile ahalisini çok elim ve feci bir ihtiyaç içerisinde bırakmıştır. Vilâyetçe mümkün olan muavenet ifa edilmekte bulunduğundan cemiyeti aliyenizce de on bin lira kadar bir muavenetin esirgenmemesi arz ve mevsimi şitanın bu dehşetli avanında felaketzedelerin müstacelen dertlerine çaresaz olmalarını lutfu alilerinden rica eylerim efendim.

Hey'eti idarece mezkûr silâptan zarar gören Mustafa Kemal Paşa kasasının altı ve Karacabey Kazasının on köyü için beher köye (220) liradan cem'an (2000) lira mıkdarında muavenetde bulunulmasına karar verilmiştir .

Karamürsel kazasına tabi Çamçukur karyesi muhtarı Mustafa efendi defaten Karamürsel Hilâliahmer şubesine (100) lira vermek suretile şefkat vazifesini ifa eylediğinden muma ileyh nizamnamemiz

Gayri fe'al Şubelerimize

bir komisyon hikâyasi

Geçenlerde Hilâliahmerle alâkadar bir zatten öğrenmek istedim:

Mecmuanın sonunda iki sahifa ingilizce var; niçindir?

çünkü... dedi.... lisanı ingilizce olan bazı memleketlerde bulunan tebaamız arasında türkce [*] okuyamayanlar var. Hâlbuki bu vatandaşlar ingilizce okuyorlar ve Hilâliahmere karşı büyük bir alâka gösteriyorlar.

Onun için mecmuaya ingilizce bir kısım ilâve ediliyor.

İlâve etti

— Garip değil mi? Memleket hari cindeki vatandaşlarımızın Hilali ahmere karşı gösterdikleri alâka dahilde her yerde görülemiyor.

Konuştuk.

Hilali ahmerin teşkilatı var, şubeleri var. olmıyan yerlerde de bu şube teşkilatı ile meşgul olunuyor. Lâkin her nedense bazı yerlerde bütün bu mesai şubenin tesisile ikmal edilmiş telakki ediliyor.

Bu neden? Bu himmet niçin dundur? Hilali ahmer ki Türk halkının en büyük yardım müessesesidir, istediği şey, elbette halka verdiği menfaatin vasıtasıdır. Bu mübadelenin büyük hakı feryad ederken sükûn ve ataleti affettirecek hiç bir manık yoktur. Hilali ahmerin her gün filiyat sahasında görülen mevcudiyeti haraket ve iş istiyor. Aksi halde...! iş mahut Bir komisyon hikâyesine. döner sırası gelmişken söyleyelim:

Orada bir mektep açmak fikri epeyce hazırlanmıştı. Her kes isteyordu.

Bir gün. mükellef elfaz ile dolu bir kâğıt bizi ictimaa çağırdı' Halkın himmetinden doğacak bir eserin teşebbüs günüydi. Evet bir mektep açacakdık.

Bir mektep açacakdık; demek konuşup kararlar verecektik. Ondan sonra? tabii işe başlayacaktık.

Gittik.

Eşraftan birinin evi idi. Büyük odada kalabalık vardı. Yerlerimize oturduk.

Tanışanlar selâmlaştı. tanışmayanlar bir birini süzdü: kahve içtik. cıgaralar tütüyordu. Nutuk bekleyorduk.

Biri kalktı: kâğıttan okudu:

Vatanın maarif ihtiyacından. hükûmetin her sahada gösterdiği faaliyete, halkın da hususî teşebbüsleler vardım etmesi lüzumundan. muazzez yavrularımızı istikbale hazırlamanın cümleye tertip ettiği vazifeden....

Bahsetti. Başlar sallaniyor. gozler derinleşip tastık işareti çekiyordu. Oda. sevinc ve iftihar ile dolu idi.

Gelen şerbeti içtik. ufalan cıgareleri tazeledik. Nutuk okuyan zatın sesi yükseldi.

- Efendim mektebin müsaadesini istihsal etmek ve işin ciheti malıyesine ait tedabir ile meşgul olmak üzere bir komisyon teşkili muvafık olur zannındayım.

Evet oyle ya... Hepimiz ayrı ayrı uğraşacak değiliz ya!

- Arzu buyurulursa üç veya dört kişilik bir komisyon teşkil edilsin.

- Muvafik... Muvafık...

— Muallım Kadri Bey tabî meşgul olurlar.

Sesler - Tabii.

— Refik Şakir Bey?

Sesler — Tabiî.

— Necmettin Bey?

Sesler — Evet, evet... Pek muvafık...

(Kulaklar dikkatte)

— Hüsnü beyin vakti varmı acaba?

Hüseyin bey (memnun) Vallahi beni affediniz; pek meşğulüm.

Sesler — Hayır hayır nasıl olur?

(Israr. istığna: badehu kabul)

[*] Türkceden maksat arap harfleridir.

göstermekte keza süt dişlerini ve daima dişleri çıkmak zemanları şematik tasvir eylemetedir.

Bilzat diş ile dişleri tutan kısımdan terekküp eden diş uzuvlârının hastalıklarını birer birer gösterir mücessem resimler tertip olunmuştur.. Hıfzıssıhha vesaiti tedrisiye şirketinin tertip eylediği levha dişlerin neşvü nümasını mani hususatı diş kökü ve minesi hastalıkları vesaireyi mükemmel surette göstermektedir. Dişlerde taş tavazzu etmesi keyfiyetinin dişleri tutan kısımlarda tesiratı muzırra icra eylediği izah olunmaktadır.

Dişleri tutan aksama ait hastalıkların tarz vekabiliyeti tedavisini göstermek üzere "Bon„ da muallim doktor Balters tarafından balmumundan 12 adet mücessem resim tertip edilmiştir. Bu seri keza Berlinische Verlaganstalt tarafından istifadei ammeye vazedilmiştır.

Balada zikredilen malzemei vesaiti dikkatla nazarı tetkikten geçirenler bir çok diş hastalıklarının ve bilhassa diş kökleri iltihabatı „abses„ teşekkülatı, dişleri tutan aksamın hastalanması çene kemiklerinde irası zarar eylediğıne kani olabilirler.

Hastalık müvellidi olan mikroplar „geföss„ vasıtasila dişlere yakın veya uzak bulunan azayı saireye nufuz ve hatta kana karışmak suretile vücütta müzmin iltihabat tevlit ederler. Amerikalı müdekkikinin ekserisi tarafından son on senedenberi kilinik tecrübeleriyle ıspat olunarak habul edilmiş bulunan bu hakikatın Almanyada da kabulüne tedricen taraftar hasıl olmağa başlamıştır. Amerika ulemasından Billings, Rasenow, Mayo, Hatzel nam zevatın iştirak himmetivle Clarak tarafından mürettep olup " Verlag de Trey G: m. b. H. „ tarafından neşredılen ve diş hastalıklarının âzayi beşerde hastalıklar tevlit kabiliyetinde olduğunu izah eden tabloların iştifadei ammeye arzedilmiş olması şayanı teşekkürdür.

Bunların küçük kıtada bir numunesi vasıtasiyle haştalık mikroplarının veya iltihabat mevadının diş ve çene sistemindeki mevziden kan vasıtasila tahrik edilerek kan ceryan devresine ne suretle dahil olduğu ve orada yerleşerek hastalıklar tevlit eylediği gösterilmektedir. Bu suretle bez, çene boşluğu iltihabatı, kalp, kör bağırsak hastalıkları, mide çıbanları, mafsal iltihabatı ve İschias hastalıklarının hasıl olduğu resimlerle izah olunmaktadır. Salibi ahmerin mevcut seyyar serğisi diş hıfzıssıhhasına ait hususi bir kısmı ihtiva etmekte olup bu maksatla Almanyada "Mekteplerde hıfzıssıhhai dendan cemiyeti merkezi umumisi„ tarafından mürettep pek mükemmel maddelere maliktir.

Balâda zikredilen malzeme ve vesaitten başka aynı maksatla tertip olunmuş birçok levayih ve mücessem resimler mevcut olup burada zikirlerinden sarfı nazar olunmuştur.

Dişlerin temizlenmesi, senede bir def'a diş tabibine muayene ettirilmesi acele yemek yenilmemesi gibi hususata nazarı dikkatını celp ettiren san'atkârane yapılmış kısa ve müfit cümleleri muhtevi levhaların münasıp yerlere taliki suretile halkı tenvir ve irşat usulünün tatbiki ki Amerika'da büyük bir muvaffakiyetle tatbik olonmaktadır. — Umum Alman milletı efradının dişlerinin muhafazai sıhhatı meselesinde ifa edilmiş pek nafi bir hizmet olacağını hatimei mekal olarak zikreder ve bu usulün tatbikini teklif eylerim.

Mütercimi : Hüsnü

yük muvaffakiyetler temin mümkündür. Bu gibi vesaitin umumi mahal mebani- zairinin gözüne çarpacak veçhile ...iki sayesinde umumun muhafazayı sıhhat hususuna atfı ehemmiyet eylemesi temin oluna bilir. Bu malzemenin mekteplerde, genclere mahsus melce'lerde, muaveneti ictimaiyeye müteallik mehal ve müeesesatta, hastahanelerde, devairi sıhhiyede, fabrikalarda ameleye mahsus yıkanmağa ve elbise değiştirme mahalleri gibi münasip yerlerde mevcudiyetinden bilhassa meslek icabı olan hastalıklardan vikaye emrınde azim hidmetler beklenebilir.

Bir taraftan diş. ağız ve çene kemikleri hastalikları ve bunların azayı saire üzerine tesirleri, diğer taraftan ağız ve dişlerin muhafazavı sıhhat noktai nazarından düşünülerek vücuda getirilmiş birçok vesait ve malzeme mühim müesseseler marifetile istifadei ameye arzedilmiştir. Bu vesait ve malzemeden bazı levhalar ile balmumundan yapılmış mücessm şekiller berveçhiati zikr ve tadat olunnr:

Mektep diş kılinikleri, gençlere mahsus melce'ler, muhtelif maksat ve gaye ile müesses talimi terbiye yerleri için mektep diş tabibi doktor Kientopf ve Ulkan taraflarından dişlerin çürümesi, netayici avakıbı ve tedavisi emrinde tertip edilen dıvar levhaları [naşiri mekteplerde hıfızısıhhai Dendan cemiyeti merkezi umumisi -Berlin- Tabii: Hermann Meusser, Berlin V.W.87 pek münasiptir.

Bu levhalarda muhtelif resimlerle dişlerin çürümesi safahatı ve bunların tedavisinin ihmali yüzünden zuhur edebilecek avakıp mesela : Diş fistülleri, tahtelcilt iltihabat, cilt fistolleri ilahirihi.... gösterilmektedir.

Keza fena bir tarzda neşvü nüma bulan dışlerin tehlükelerine maksada muvafık bir surette celbi dikkat olunmakta ve dişlerin muntazam bir sırada bulunması esbabı yine bunlara dair resimlerle izah edilmektedir. Süt dişlerinin ve daimi dişlerin eşkâli yegân, yegân, diş ve çene kemiği sisteminin âsap ile keyfiyet irtibatı, diş fırçasının suret ve tarzı istimali resimlerle tecessüm ettirilmiş ve ağzın Hıfzıssıhhası, dişlerin maksada muvafık bir tarzda fırçalanması hakkında hoş cümleler tertip olunmuştur.

Mesela :

Temiz bir ağızda güzel dişlere malik olmağa her çucuk vakıt ve zemanile alışmalıdır; zira hasta bir ağız ve hasta dişler pek çirkin ve gayrı şıhhıdır.

Dişler fırça, aşağı, yokarı sağa ve sola sürülmek suretile temizlenmelidir gibi .

Diş hastalıkları ve dişlerin hüsnü muhafazası serlevhasını haiz diğer bir levha - ki hastahaneler, mektepler ve sair umumi mahaller için pek muvafıktır- dişlere eyi bakılmamasının muhtelif diş hastalıklarını tevlit eylediğini pek kolay anlaşılır bir surette izah etmektedir. Dersten de: hıfzıssıhha vesaiti tedrisiye şirketi.

Memedeki çocuklara mahsus bakım evlerinde, küçük çocuklara mahsus mekteplerde, valde olacak kadınları irşat mahallerinde, kadın kılinikleıinde dişlerin neşvü numasına, birinci ve ikinci diş çıkarma keyfiyetlerini tenvire ait malzeme bulunmalıdır.

Diş tabibi doktor Ballowitz in "Fundamentum odontologie" nam serlevhası "tabii: Berlinische Verlagamtal G. M. B. H." ve Drsdende "hıfzıssıhha vesaiti tedrisiye şirketi" nin balmumundan ihzar edilmiş mücessem resimleri hususatı mezkûre için pek münasiptir.

Bunlardan birincisi süt dişi ve daimi dişlerin kireçlenmesi ve kirecinin zail olmasını; balmumundan mücessem resimler çenenin ve dişlerin muhtelif edvarda "mesela yeni doğan. beş dokuz ve daha yukarı yaşta çocuklarda "neşvünümasını

için çok esaslı bir zemin teşkil eder. Diğer taraftan darülfünunda istihsal olunan neticeler, hastahanelerdeki nazarî ve amelî derslerden alınan neticelerden hayli farklıdır. Bunun başlıca iki sebebi vardır:

Evvelâ, ameli mümareseler yapıldığı sıralarda, bir kaç yer müstesna olmak üzere, ihtiyaca yetişecek kadar eyı muallim istihtamına kifayet edecek tahsisat bulunmamasıdır. Saniyen; hastahanelerde talebeye, kendilerine lâzım olduğundan fazla iş gösterilmesi ve zihnî enerjilerinin israfa ugratılmasıdır. Halbuki terbiye devresınde bu havassın inkişafı ne kadar arzu edilecek bir şeydir. Hastabakıcılığında bu havassa büyük ihtiyaç vardır. Çünkü hastabakıcılığı ictimaî salâhın inkişafında en büyük kuvvetlerden biri olmak fırsatını haizdir.

Son beş senedir "Yale„ darilfununundaki hasta bakıcılığı mektebi, son derecede fennî bir surette inkişaf etmekte ve darilfununda müstekil bir vaziyet idame eylemektedir. Darilfununun tıp fakültesiyle müşterek bulunan "New Haven„ hastahanesi de bu mektep ile alâkadardır. Bu alâka ve iştirak. mektebe, hastahanedeki hasta bakıcılarının yardımlarile hastabakıcılığı işlerini tedvire imkânbahş oluyur.

Mektebin prugramına gelince; her şeyden evel anatomi, fiziyoloji, baktiriyoloji, pisikoloji ve kimya, esaslı bir surette öğretilmektedir.

İkinci derecede nazariyat ile ameliyatın birbirine olan mütekabil münasebetleri gösterilmektedir.

Üçüncü derecede hususı bir surette veya herhangi bir müessesede tam bir muveffakıyet ihraz edecek tarzda talebeyi yetişdirmek gayesine doğru yürünülmektedir.

Hulâsa, hasta bakıcılığının darilfünuna eşeddi ihtiyacı var. Darilfünunsız hasta bakıcılığı asrımızda hiç bir mana ifade etmez . . .

Alman Salibi Ahmer mecmuasının teşrinsani nüshasından

Ağız ve Diş hastalıklarına karşı mücadele vesait ve malzemesi

- Muharriri: Munihte doktor Hofman -

Pek ziyade tevessü itmiş olan hastalıkların sebebi zuhuru, bunlardan tahaffüz ve vikaye ile mezkûr hastalıkların intişarına manı olmak için irşadat ve vesayayı sıhhiye vasıtasile yapılmakta olan mücadele pek eski olup vesaiti müteaddide ile ifa edilmekte bulunmuştur.

Bu mevzu üzerine verilen konfıranslar gösterilen filimler açılan sergiler mesela: Düseldrof hıfzıssıha sergisi 1926, Berinde teğaddi sergisi 1928 Munihte ev ve tehnik nam sergi 1928 bu hususta bir çok menafi temin eylemişlersede bunların ömrü kısa olmak itibarile irşadı lâzım halk üzerinde pek az bir zaman için icrayı tesir eylemek nuksanını Haizdirler. İrşadat ve vesayayı lâzımeyı ihtiva eden mekalat veya resaili mevkutenin okunması ise yalnız bu gibi yazılara alaka gösteren muayyen ve mahdut bir kısım halka inhisar eylemektedirler.

Halbuki resimli levhalar vasıtasile, hıfzıssıha kavaidi hakkında mevzun veya mensur müceyyiz sözler tertibi ve âzayı muhtelifenin hasta veya sağlam hallerinin mücessem resimlerini balmumundan imali sayesinde umum tabaka ve sunufu halkın irşadı emrinde bü-

Darülfünunda hastabakıcılık terbiyesi

Yazan: "Yale" Darülfünunu hastabakıcılık profesör muavini G. Hadgman

Hastabakıcıların tahsil ve terbiyesi niçin darülfünunda olmalıdır? Ben öyle farzediyorum ki bu sual dünyanın bir çok yerlerinde sorulmuş ve muhtelif cevaplarla karşılanmıştır. Bu muhtelif fikir ve kanaatları şöyle hulasa edebiliriz:

1 — Hasta bakıcılığı terbiyesinin darılfünun terbiyesiyle bir münasebeti yoktur. Çünkü hasta bakıcılığında terbiyeye müstenit malûmattan ziyade mümareseye müstenit teknik melekeye ihtiyaç vardır.

---

tuvaletli Madamlar etrafında siyah elbise ve göğüsleri nişanlarla dolu seyyare gibi kavalyalar ile parlak üniforma görülüyordu.

Burada zabitanımızın seferi üniformaları biraz düşük görülüyordu. dostlarımız Felemenkliler bir güzel purugram ihzar etmişlerdi dans şarkı hokkabaz ilahirihi her bir arzuyu tatmin için müteaadit eylenceler mevcuttu. sonra güzel bir cazbant en beyaz saçlılara bile yirmi yaşındaki bacaklarının kuvvetini vermişti.

onüçüncü konferansın mükemmeliyetine havanın da yardımı oldu yalnız mesainin pek fazla olmasından Lâhinin güzel ziyasından ve cazibedar hayatından daha ziyade stifade etmek mümkün olmadı.

Kimyevi harbe karşı .

Kimyevî muharebeye karşı sivil ehalinin muhafazası hakkında tetkikatta bulunmak üzere federal hükûmeti bir komisyon teşkil etti. Bu komisyon İsviçre Salibiahmer âzalarından - hükûmetin muvafakatını istihsalden sonra - ve federal meclisin tayin edeceği âzalardan mürekkep olacaktır.

---

2 — Hasta bakıcılığında meleke ve anlayış yekdigeriyle mümteziç bulunmalıdır. çünkü meleke haddi zatinda bilgi yerine geçebilir.

3 — Hasta bakıcılığında nefsi vazifeye hasretmek ve çalışmak en esaslı iki lâzimedir. Bunlar ise darilfununda öğrenilmez.

6 — Hastabakıcılık bir mesleğin ihtiaycatını tatmin eder, ayni zemanda ictimaî faydalarla zihnii mümtazıyetin istihsaline bir vasıta olur .

4 — Nefsi vaziteye hasretmek ve çalışmak, hıfzısıha , tababet, ictimaiyat, ruhiyat ve diğer ilimlerin madde ve prensiplerini öğrenmek suretiyle bunlar hakkındaki malumatı tezyit etmeye mütevakkıftır.

5 Hastabakıcılık bir meslek değildir.

Hastabakıcılığından daha büyük içtimaî faydalar temini ümidiledir ki bu meslek liderleri darülfünuna teveccüh etmekte ve buraya kabullerini istemektedirler.

Hali hazırda Vilayeti Müttahidede adedi daima artmakta bulunan bir çok hastabakıcılığı mektepleri mevcut olup herbirinin bir darülfünun ile az çok münasebeti vardır. Ekseriyetle bu münasebetler. darülfünün kurslariyle beş senelik hastahane tahsil ve tecrübesinin taksimi şekline müncer olmaktadır.

Bu programın takibi ekseriya Fünun bakaloryası derecesile bir hasta bakıcılığı diploması istihsalini intac eder. Bu kursları takip eden talebe, darülfünunda tanınmış bir guruptur. Bunlar, sınıflarda darülfününun diğer talebelerile birlikte hasta bakıcılığına lâzım olan müntahap dersleri görürler. bu usul, hasta bakıcılığı

Bununla beraber tayyarelerin bu hususta yapacakları yardımı unutmamalıdır. Bunların muharebelerin cereyan ettiği noktayi keşf ve imdat filosuna takip edeceği rotayı gösterecektir.

Diğer komisyonların mesaisinden muhtasaran bahsedeceğim zira celselerin de bulunmadım. Müsyö Dinişer'in riyasetindeki ikinci komisyon hukukî mesail ile meşğul olmuştur meselâ:

Cemiyeti akvam paktının on dokuzuncu maddesi mucibınce tatbık edilecek cezada Salibi ahmerin rolu muhasara zemanında bazı sınıf ehali hakında müsamahakârane hareket edilmesi kimyevi veya Bakteriyolojik muharebenin lâğvi....

... ordumuzun ser tabibinin iştirâk ettiği üçünçü komisyona kimyevi muharebe ile askeri tayyareler hakkında bir etüt yapmak vazifesı tahmil edilmiş idi. Doktor Eyşerin riyaset ettiği dördüncü komisyona alâtı sıhhıye ve Salibi Ahmer hasta bakıcılarına Cuma ve Cumartesi günleri tekmilen müzakereye hasredildi Bu müzakereler esnasında bazı komisyonlar raporlarını verdiler. Sonra meş'elelerin en müşkülü olan afeti semaviyeden müteessir olacak mahaller ehalisi için beynelmilel yardım birliği teşkilâtı mes'slesi mevzu bahs olması bu hususta Fransız ayanından Müsyö FRANSOVA tarafından gayet istifadebahş bir rapor verildi.

Bu rapor sekiz senedenberi bu mesele hakkında çalışan ve hıç usanmak bilmez faaliyeti sayesinde tatbikını teshil eden âyandan Müsyö CIYARLO nun hizmetlerini tadat ile nihayet buluyordu meclis bu beyanatı alkışlayarak teklifatı kabul etti. bu karar üzerine Müsyö Ciyarlo söz alarak kendisi için pek muazzez olan bir fikrin kabul edildiğini görmekle bahtiyarım ve bu fikrin şimdiden sonra unutulmıyacağına emin olarak sükûte ve sade bir hayata avdet edebilirim. Sizin kollarınızın arasında bir sulh sancağı gıbi ve beynelmilel bir adalet ideali gibi beynelmilel imdat birliği koyuyorum. Bununla ebedî bir ittihat vücuda getiriniz. Tahmin edileceği veçhile bu sözler bir alkış tufanı ile karşılandı.

Son mesele olarak konferansın reyine vaz edilen beynelmilel Salibi Ahmer teşkilatı oldu. Reis Müsyö HUBER tarafından yapılan bu teklif 45 Salibi Ahmer cemiyetince ve 35 hükûmetce kabul edildi.

Bu suretle Salibi Ahmer ittihadı ile C. I. C. K. arasındaki mevcut ihtilâf izale edilmiş olduğundan bu kararı memnuniyetle selâmlayalım.

Müteaddit kabuller ile şa'şaası artmamış hiş bir Kongra yoktnr on üçüncü konferansınkiler bilhassa pek parlak olmuştur.

Salı günü saat beşte Felemenk salibi Ahmeri tarafından bir çay zıyafetı verilmiştir. akşam da otel Deduvilin salonlarında Felemeuk Hükûmeti tarafından bir resmı kabul yapıldı. Resmi kabul pek güzel oldu mükemmel bir büfede Şampanya ve Fransanın en yüksek şarapları lanfoset ve alâmeriken homarlar ile Sığır Filetoları Rus salatası ile yemişler ve Pastalar en güzel şekerler ile Pantagrueli bile hayran edecek mahiytte idi.

Çarşamba günü musiki meraklıları HANHAŞSTRIJKORTES tarafından verilen mükemel bir konser dinlediler.

Perşembe günü Felemenk Prensihazretleri Noördeht sarayinde konferans âzalarını kabul lütfünde bulundular. Hizmetkârların üniformoları salonların ihtişamı kıymettar tablolar ve mobilyalar ve bilhassa malaşit bir masa prensin müsafirlerinin nazar ve hatırlarını tatyip etti. Büfede Bolşeyik âzaların güzel çay ile gayet nefis pastaları Kıral pastaları olmasına rağmen lezzetle yedikleri görülüyordu, Nihayet Cuma günü Felemenk Salibiahmeri yeniden Vitbor oteli salonlarında parlak bir resmî kabul yaptı. Gayet güzel

saisi hakkında çok müfit bir rapor takdim etti sonra meclis kendisine tevdi edilen iki teklifi kabul etti.

Bu tekliften birincisi Müsyü Verner tarafından her sene tevzi edilen madalyasının miktarının 6 dan 18 e iblağı idi. İkincisi ise Salibi Ahmerler komitaları Reisi sanisi ve Almanya Hükûmeti birinci murahhası Miralay Drot tarafından son zamanlarda Cenevrede alati sıhhiyye enstitusu için Beynelmilel salibi Ahmer komitasi emrine 5800 frank verilmesi hakkında idi. Teşrinievelin yirmi dördüncü günü temamen büro tarafından ihtas olunan 4 komisyonun mesaisine hasr edildi.

bu komisyonların birincisinde miralay Kohler ile işbu mekalenin muharriri ve Reis olarakta Beynelmilel yardım birliğinin mucidi olan meşhur İtalyan salibi Ahmeri sabık reisi ayandan Ciyarolu bulunuyorlardı .

Komisyonun tetkikine havale edilen mesainin en muhimmi Salibi Ahmerin deniz muharebeleri felaketzedelerine yardım temini ve Felemenk Salibi Ahmerinin bu hususta ihdasını teklif ettiği Beynelmilel Salibi Ahmer imdat filosu ihdası teklifatı yapanların fikrince bu hususta teşkilatı sıhhıyeyi haiz 3 Vapur techizile bunları birbirinden uzak üç noktada bulundurmak idi. Ve faaliyetleri tespit edilecek mıntıkalar dahilinde tahdit olacaktı.

Müzakere esnasında Amiral Amet (FRANSA) bugüne kadar bahriyelilerin Salibiahmer teşkilatından pek az istifade ettiklerini ve harp gemilerinde bahriyelileri tedavî için lâzım olan teşkilat yapılamadığını ve Salibiahmerlerin bahriyelilerle alâkadar olduğunu ve kendilerine yapılacak yardımdan mazharı istifade olacaklarına kespıttıla ile pek bahtiyar olacaklarını söyledi. Ve bütün temennisi harp zamanında olduğu gibi sulh zamanında da büyük hidmetler edecek olan Salibiahmer filosunun teşekkülünü görmek olacağını ilave etti.

Bu fikre temamile taraftar olduğunu ancak purugramı tatbik hususunda bazı ameli mulahazatta bulunnacağını söyledi.

Evelemirde en müşkül cihet böyle bir filo techizi, idaresi ve sarfıyatıdır. Gemiler pahalıya mal oluyorlar lâkin bu pahalılık yalnız geminin inşasında olmayup yapılacak teçhizat ve sarfiyattan münbeistir. Eger bu hususta dünyanın 3 muhtelif noktasında 3 gemi bulun durmak derpiş edilirse bunun icrası için pek büyük bir masrafı göz önünde bulundurmak icap eder.

Diğer noktada bu yardım filosunun müessir olmasıdır. Deniz sevkıyatı yavaş yapılır ve gemilerin sahai faaliyetleri pek geniş olacaktır. Bu projenin bilfiil tatbiki icin şayanı tetkik bir mes'ele vardır.

Bu müşkülat izale edilmez değil bilakis? ve muvaffak olmak icin de lazım gelen butün tetbirleri almak lazımdi.r

Bu teşebbüs icin lazım olan cesim sermayenin sür'atle tedariki şüphesiz kolay olmayacktır.

Lâkin denizcilerin ellerinde mevcut bilumum vasıtaları seferber hale koyarak tahlisiyeciler ile birleştirilebilir.

Teferruat ileride teemmül edilebilir ise de en ziyade lâzımgelen bir muharebei bahriye veya bir kazai bahri vukuunda mahalli kazaya elde mevcut vasıtaların süratle gönderilmesi hususunn te'mın etmek lazımdır. Karada olduğu gibi denizde de hali hazırda elde mevcut vesaitten de istifade edilebilir. Ordunun muavin hastahaneleri için ekseriyetle mektepler salonlar ilâ ahirıhi ihzar edilir.

Bahriyeye gelince lüzumunda balıkçı ve ticaret gemileri bu hususa tahsis edilebilir. bu ihzarat büyük külfete lüzum göstermez lâkin projenin tatbiki için büyük bir amil olur.

İsviçre Salıbi Ahmer mecmuasından

On üçüncü Beynelmilel Salibi Ahmer Konferansı Lahi. 23 - 27 Teşrinievel 1928

Yazan: Dsk A. Kizon

1525 senesinde beşinci Floris zemanında inşa edilmiş olan muhteşem Şövalye salonlarında 23 teşrinievel salı günü Felemenk Prensi Hazretleri riyasetinde olarak onüçüncu beynelmilel Salibi Ahmer Konferansi açılmış ve Konferansa 56 milli Salibi Ahmer ile 46 Hükûmet iştirak etmiş idi.

İsviçre Hükûmeti Hariciye Nezareti kısmı siyası şubesi amiri müsyü Dinişer, ordu ser tabibi ve ser eczacısı ve kaymekam Komp temsil ediyorlardı. İsviçre Salibi ahmerini de Reis miralay Kohler kâtibi umumisi boktor İşer ve işbu makalenin muharriri teşkil ediyordu.

Pek mültefitkârane surette beyanı hoş amedi eden Felemenk Salibiahmer reisi Prens Hanrinin nutkunu ve büro ve müteaddit komisyonların teşkilini müteakip Beynelmilel Salib ahmer Reis vekili Müsyü Buvye (Cenevre) Beynelmilel salibi ahmer komitasının me-

---

Bu meslekte yetişenlerin temini hayat ve istikbal keyfiyeti acaba nc merkezdedir.

Bilhassa bu gençlerin mensup bulundukları ailelerin mevki ve vaziyeti içtimaiyeleri nazarı dıkkate alınınca bu meselenin ehemmiyeti derkâr olduğu ve bunların yetiştirilmelerinde büyük bir amil olacağı muhakkaktır.

Şahsî olan malûmatıma nazaran şimdiye kadar tahsilini ikmal etmiş olanlara kâffeten birer vazife vermek, bulmak imkânı yüze nispet edilerek söylenirse halen bunların ekserisi aileler nezdinde ve nispeten az bir kısmı müessesatta vazifedardırlar.

"Thuringen" dahilinde bu nevi müessesatın çokluğu ve resmî mahiyete kalbedilmiş olması hasebile keyfiyetin atiyen bir aksi tecellî edeceği yani müessatta tavzif olunanlar adedinin aileler nezdinde tavzif edilenlere nispeten tezayüt edeceği muhakkaktır. Mahaza müessesatta istihdam edileceklerin sinleri nispeten ilerde olması ve nispeten fazla bir kabiliyete malik olmaları lûzumunu zikreylemek icap eder.

Köy ve kasaba çocuk bakıcı kadınlara gelince bunlarda mesele başkadır. Ekseriya bunlar atiyen kendi memleketlerinde tavzif edilmek üzere mensup oldukları mıntaka teşkilatı marifetile Fridrich Fröbel müessesesine izam kılınmaktadırlar.

Bunlara verilen maaşat mıkdarı itibariyle müsait telakkı olunabilir. İbate, iaşe ve içtimai siğorta hisseleri hariç olmak üzere sinlerine göre maaşları kırk ila yetmiş marktır.

Resmi hükûmet imtihanlarına tabi tutulmak suretile yetiştirilecek olan çocuk bakıcı kadınların tatbikatta ne derece faide bahş olacağını bittabi bu birkaç sene zarfında yapılacak tecarüp gösterebilecektir.

Mahaza çok adette gençlerin bu meslekte yetişmeye talip bulunduğu zan ümidini ve atiyen bu arzunun tevessüü temennisini şimdiden izhar edebiliriz.

Mütercimi: Hüsnü

"Thüringen„ dahilinde bervechi bala zikredilen mekteplerden mada "Şivaynah„ da hususi mahiyette bir köy çocuk bakıcı kadın mektebi mevcuttur.

Thüringen„ de büyük şehirler az bulunmak yani memleket daha ziyade köy ve kasabadan ibaret bulunmak itibarile bu tabakaya mensup çocuklarında istifadelerini temin maksadila böyle bir mektep küsat edilmiştir. Tahsiln tarzı şekli sureti umumiyede diğer mekteplere müşabih isede bunlarda köy ve kasaba şeraiti hayatiyesi bittabi daha ziyade nazarı dikkate ve ehemmiyete alınmaktadır.

Fröbel sistemi yetiştirilen çocuk bakıcı kadınlar buna ait müessesatta mevcut çocuk bahçelerine müessese müdiresinin tahtı nezaretinde olmak üzere memur edilirler veya hemşire vazifesile istihdam olunurlar. Fakat köv ve kasaba çocuk bakıcı kadınlarına bir çocuk bağçesini müstakılen idare hakkı bahş olunur.

Bu sebepten dolayı ‚bu maksatla yetiştirilecek namzetlerin kabuli şeraiti daha yüksek ve fazladır. Köy çocuk bakıcı kadınları namzetlerinin mektebe duhulde 16 yaşında olmaları ve bilzat köy halkından bulunmaları meşruttur. Müddeti tahsil evelce mesleki bir tahsil görmüş olanlar için tenkis olunabilir. Bunların imtihanları bazı hususatta diğerlerine nazaran daha güçleştirilmiştir.

Muvaffakıyetle imtihan verenler köy ve kasaba çocukları bakım müessesatında ifayi vazife hakkını iktisap ederler. Çocuk bakıcı kadınların yetiştirilmesi hususunda buraya kadar zikredilen hususata bunların kıymet ve fevaidi sadedinde de bir iki söz ilave etmek lâzımdır.

İki sene mukaddem türingen de nezareti aidesinin teklifi üzerine esasen mevcut Wohlfahrt mektebine bir çocuk bakıcı kadın yetiştirme şubesi ilave edildiği zaman bu teşebbüsün semeredar olacağında pek mütereddit bulunıyordum. Fakat bugün keyfiyetin pek müfit olduğu kanaatındayım. Bu maksatla yetiştirilmek üzere müracaat eden genç kızlar ekseriyet itibarile halkın muhtaç kısmını teşkil eden ailelere, kısmen mutavassıt tabakadan ailelere ve ekseriya da amele ailelerine mensup bulunmaktadırlar. Bu gençlerin yetiştirilmesi ile talibata ve binnetice milletin heyeti umumiyesine şayanı teşekkür, mühim bir hizmet ifa edilmiş oluyor.

Bu genç kızlar ikmali tahsilden sonra bir vazife ile tavzif veya bizzat bir aile ocağı tesis eyledikleri zeman ailenin muktesıdane idaresini çocuklarının sıhhat ve terbiye noktai nazarından evi yetişdirilmesini takdir edebilirlerki bu keyfiyet cüz itibarile bir aile için ve kül itibarilede memleket için peK nafidir.

İntihap eyledikleri bu meslekte yetiştirilmek veya tevsi'i malumat eylemek üzere büyük bir arzu ve heves ile koşup gelen ve bu sahada pek büyük bir kabiliyet göstermekte olan gençleri görmek bir zevki mahsus teşkil eylemektedir. Bu genç kızlar alelekser çoçuk ruhuna nufuz hususunda fevkalade bir kabiliyet ve muvaffakiyet göstermektedirler. Bunun sebebi esasen kendilerinin devrei sebavetinden henuz ayrılmış olmalarından ve his ve sevkı tabiî ilcaatiyle çalışmalarında aramak lazm gelecegini zan ve tahmin ediyorum.

Bu gençlerin yetiştirilmesine sarfı himmet edenler mesailerinin müsbet ve ilelebet baki kalacak netayic verdiğini görmek seadet ve fırsatına malikdirler. Bu ğibi müesseselere leyli bir kısım ilâves halinde daha müsait bir şekil hasıl olabilir. Umum talibatın leyli kısma dahil bulunmaları yani cümlesinin oradaikamet eylemeleri ne lazım ve ne de şayanı arzudur. Yalnız nehari bulunan talibatın leyli kısmına canlı bir münasibeti olması maksadı temine kâfidir. Bu sayede meslekte yetişme daha kolay talim edilebilir.

zusundan ileri geldiği şüphesizdir. Senini adidedenberi bir çok mühim şahsiyetlerin iştirak ve muavenetile çocuk bakma meselesini esaslı bir surette hal ve tesbit çareleri düşünülmüş ve tecrübe edilmiştir. Şimdiye kadar bu bapta yapılan şayanı memnuniyet işleri ahiren intişar eden "Thüringen„ de çocuk bakım evleri nam risale naşiri Vaymarda Valdemar Döppel kâfi derecede göstermektedir.

Çocuk bakıcı kadınların yetişdirilmesi meselesinin resmî bir mahiette tanzimi keyfiyeti, başlanmış ve tatbik edilmekte bulunmuş olan işlere faideli bir zamime olmuştur. "thüringen„ hükûmeti Ayzenah, Gota,yena Zonderşhavzen şehirlerinde Frobel sistemi çocuk bakım usullerini talim eden müessesata maliktir. Bu müessesat resmî imtihana tabi tutulmuş ve bittabi vazifelerini hüsnü suretle ifa ede bilmek için müteaddit seneler bu vazifa ile meşğul olmuş ve bu bapta tecrübeli birer müdire tarafından idare olunmaktadırlar. Esğarı 14 yaşında bulunan ve halk mektebini ikmal eylediğini tevsik edebilen genç kızlar darüttalime kabul olunurlar. Müddeti tahşil iki senedir hususî ahvalde, "thüringen„ kız meslek mekteplerine veyahut resmen bunlara muadil tanınmış olan idareyi beytiye mekteplerinc bir sene muntazaman devam eylemiş olanlar için bu müddeti tahsil haftada laakal 20 saat dersi ihtiva eylemek üzere bir seneye tenzil olunabilir.

Tahsil " nazari, ameli ve teknık „ " aksamdan mürekkep olup idarei beytiyeye ait yemek pişirme, çamaşır yıkama, ütüleme keyfiyetlerine bilhassa ehemmiyet verilir. İkı senelik tahsil zarfında küçük çocukların yetiştirilmesine ait luzumlu malumatın toplanabilmesi için en zıyade ehemmivet verilen kısım " çocuk bahçesi „ vezaifidir. Bu vezaif devrei tahsiliyenin en büyük kısmını bel' etmektedir. Bu meyanda talibat memede bulunan ve muhtacı istirahat veya tedavi olan çocuklarlada iştigal ettirilmekte ve bu sayede talibat bir aile nezdinde bir vazife aldıkları zamanda o aile nezdinde bulunan mektep çocuklariyle birlikte memede olan ve muhtacı tedavi bulunan çocukları tahtı himavelerine almaları temin edilmiş bulunmaktadır. Tahsili ameli, bazı hususat müstesna olmak üzere alelade günün muayyen zemanlarına inhisar ettirilmekte nazari derslere teknik hususta günün diger saatlarına taksim olunmaktadır.

Tahsili nazarıde terbiye ve hıfzıssıhha dersleri esas teşkil eylemektedir. Bunlara ilaveten ulûmu tabiiye meslek ve idarei beytive, hukuku ahalî, Almanca ve çocuk edebiyatı dersleri mevcuttur.

Teknik hususattan el işleri, hareketle müterafık oyunlar, çocukları işğal, cimnastik, teğannî dersleri vardır.

Çocukları işğal derslerinde talibata çocukların maksada muvafık olmak üzere ne suretle işğal edilecekleri gösterilir. Ve pek az malzeme masrafile talibata kıymetli faideli çocuk oyuncakları imalı öğretilir.

El işleri derslerinde her şeyden evel talibata kendilerine mahsus ve maksada muvafık mesleki bir elbise imalı, çocuk çamaşırları ihzarı öğretilir. Aynı zamanda zevkı selim hassasını iktisap edebilmelerini temine dikkat olunur.

iki senelik tahsilin ikmalini müteakip talibat resmi hükûmet imtihanlarına dahil olmak hakkını iktisap ederler.

Resmi bir heyet muvacihesinde muayyen bir porugrama, tevfıkan icra edilen imtihanlarda muvaffak olanlara birer vesıka verilir. Bu vesikalar, eshabına ilk mektp müdavimi çocukların yetiştirilmesine memur olanlara muavinlik hakkını bahş eder.

azifesini ifa eylediğine zahip olan her ıasta kasası tabibi bu hususa elverişli eğildir.

Muaveneti sıhhıye vezaifinin ifası için kendisinden beklenilen tärzda o vazifenin icrasına hasrınefis ve vucut edecek maddi düşünce ve sıkıntılardan azade bir vaziyette bulunan tabibe ihtiyaç vardır. Binaenaleyh hidematı tıbbiyemizinde içtimaî ve tıbbî hususat nazarı dikkata alınmak şartile tensik ve islahı elzemdır.

İdari mahiytte olan muhim diğer bir "reform„a ihtiyaç vardır.

Muaveneti sıhhıye vezaifinin ifasında en büyük amil hasta sigortalardır. Hasta siğortaları teşkilatındaki dağınıklık tedabiri vakiyenin ittihaz ve tatbikını şimdiye kadar mani bulunmuştur. İştiräki mesai teşkilatının araya girmesile, o âna kadar hasta siğortalarının idari nevakısından müteessir olmamış, bulunan kimselerin dahi büyük hasta kasalarının bu teşkilatın mümkün mertebe mezç ve tevhidi hakkındaki daimi feryatlarının esbabını anlayabileceklerdır.

Küçük hasta kasalarının büsbütün ortadan kaldırılmasına bittabi imkân yoktur. Fakat bu meşeleye her halde bir sureti hal bulmak lazımdır.

Hastalara muavenet meselesi mezc ve tevhit edilmedikçe muaveneti sıhhiye teşkilatının mezc ve tevhidi nasıl kabil olur. "Rayhstag„ yakında bu mühim vazife ile alâkadar ve meşğul olacaktır. "Rayhstag„ ın bu meseleyi hasta kasalarının muaveneti sıhhiye hususatına ait vezaifin ifaşına daha yakından ve daha büyük bir alaka göstermelerini, vakfı vucut etmelerini temin edecek şekildeki bu meselede muvaffak olmak için lazımdir - halle muvaffak olması çok şayanı temenni ve arzudur.

Muaveneti sıhhiye mesaili siyaseti ictimaiyenin istikbâldeki vezaifinin en mühim ve en güzelini teşkil eder. Bilcümle halk ve tabakai ahali bu bapda mesaiyi müşterek ibrazile mükelleftir.

Bütün kuvayı fikriye, ve maddiye hidematı sıhhıye teşkilâtının tesisine masruf bulunmalıdır:

hali sıhhatta bulunanların muhafaza ve vikayei sihhati. sıhhati duçarı tehlike olanlara muavenet, hastalara ifakat,

Mütercimi. Hüsnü

Alman Salibi ahmer mecmuasının teşrinisani nushasından:

«Thüringen» de çocuk bakıcı kadınların yetiştirilmeleri

Muharriri: Vaymarda doktor Marğo Pazig

Bu senenin 25 Mayıs tarihinde "Thüringen„ dahiliye ve halk terbiye nezaretleri tarafından Fröbel sistemi ve köy çocuk bakıcı kadınların yetiştirilmesi ve bunların imtihanları hakkında mukarrerat ittihaz edilmiştir. Çocuk bakıcı kadınların yetiştirilmesi keyfiyetini resmi bir mahiyete irca eden bu mukarreratın ittihazile "Thüringen„ de bu mesele ile alakadar müessesatın ötedenberi husulini şiddetle temenni eyledikleri bir arzu îsaf edilmiş bulunmaktadır.

"Thüringen„ hükûmetinin ikinci olarak - Meklenburga birinci olarak takaddüm etmiştir - bu mesele ile şiddetle alâkadar bulunması Fridrich Fröbel'in memleketi bulunmaktan ve mumaileyhin efkârını yaşatmak ve onun semerelerini görmek ar-

gençler arasında, en mühim neşvünma senelerinde maruz kaldıkları ihtiyaç ve sefalet saikasile, vücutca neşvünüma bulamamış olanların adedi insana havf ve dehşet ilka edecek derecede kesirdir.

Halbuki milletin istikbali, bu mekalede mevzuu bahs olan ictimai sigortaların azayi müstakbelesi, hükûmet ve belediyelerın tarh etmekte olduğu vergilerin barı sakilini omuzlarında taşımaga namzet olanlar hep bu gençlerdir.

Hayatila mücadele için bunları kuvvetleştirmek, bunların vucudunu hastalık tehlikelerine karşı hususunu yalnız harekatı bedeniyeye inhisar etdirmek caiz değıldır. "ıspor„ esasen sağlam olan vucutları takviyeye hadım isede esasen mariz vucutlar içinde bir mazarrat teşkil eder.

Gençlerimiz arasında vücutları hastalığa meyyal, müsait olanların adedi, keyfiyet millet için ictimai bir tehlike telekki olunacak derecede çoktur. Gençlere muaveneti sıhhıyede buluumak atii karib için muaveneti sıhhiye teşkilatının en mühim ve esaslı vazifesini teşkil etmelidir,

Mahaza bizim bundan başka mühim bir derdimiz daha vardır. Hasta kasaları sigortalarının tesbit eylediği erkama istinaden son seneler zarfında bazı hastalıklar mesabini adedi nazarı dikkati calip dercede fazladır.

Bu hastalık guruplarından birincisi mi'de ikincisi asab ve üçüncüsü de mafsal hastalıkları gurubudur. Bu guruplara dahil hastalıklar, devamı sürekli olması ilmi tebabetin bu hastalıklarla radikal bir şekilde mücadele için müessir ilaçlar henuz bulamamiş olması yüzunden ictimai sigortalara büyük yük ve masarif tahmil eylemektedirler. Bunlara karşi mücadeleyi temin için henuz son zemanlarda sistematik tetkikat ve taharriyatı fenniyeye başlanmıştır.

Şimdiye kadar elden edilen netayice nazaran bilhassa mide rahatsızlıklarının tedavisinde muaveneii sihhiye teşkilatına büyük ve geniş bir sahai faaliyet küşade bulunmaktadır. Sıhhi muavenetlerin mühim bir kısmının tatbikı muhtelifülcins nekahethanelere arzı ihtiyaç etmektedir. Bu lüzumdan mahalli iştiraki mesai teşkilatının mesarifi melhuzayı temine ğayrı kâfi oldnğu istintac olunabilir.

Binaenaleyh bu hususta daha vasi teşkilata malik eyalet ve memleket iştiraki mesai teşkilatından istianeyi temin iktiza eder. Bu sonuncu teşkilatın muvazeneyi tesis eylemesi ve mahalli olan küçük teşkilatın kudreti maliyesinin kâfi ğelmediği masarifi deruhde eylemesi lazımdır. Şayanı teşekkûr bir iş olmak üzere bir çok seneledenberi cemiyatı muhtelife tarafından çocuklara mahsus sıhhat yurtları açılmış ve bu mühim vazife ile iştiğal edilmekte bulunulmuştur. Bu teşkilât yukarda zikredilen vezaifin ifası meselesini inkişaf ettirmeye esas ittihaz edilmelidir. Mahaza aynı zamanda şu noktai mühimme dahi unudulmamalıdırki muaveneti sihhiye teşkilatından faide beklemek ancak bu teşkilatı idareye memur ve kendilerine terettüp edecek vezaifin icabatına göre yetişmiş icrai uzuvların mevcudiyetile kaimdir.

Bu sahadaki vezaifin ifasında en mühim amil tabiptir. Fakat yalnız vucudu beşerde mevcut hastalık sebebile vukubnlan tahavvülat ve tebeddülatı memur olduğu hastanın hastalığının seyrini takip eden tabip gibi ferdi düşünür bir tabip değil muavenet sıhhıye mes'elesinin istilzam eylediği muazzam vezaifin nelerden ibaret olduğuna ve vezaifi mezkûrenin ne suretle ifa edileceğine bihakkın vakıf içtimaî bir tabip olmak lâzımdır.

Vizitası zamanında mümkün mertebe fazla adette hastayı muayene etmekle

Siyaseti iktisadiye porğramı masarifatı mezkûrenin mütezayit olmayup mahdut kalmasını ve bunun için ictimai sigortaların mümkün oldukça fazla muaveneti sıhhıye teşkilâtı vücüde getir - mesi ve bu sayede masarifatın teza - yüdüne mani olmağı amirdir.

Hastalık ve maluliyet sebeplerile bilmecburiye işten atıl kalanlara muavenet zaruri isede en büyük ehemmiyeti bu masarifi tevlit idebilecek esbabın izalesi hususuna atf etmek elzemdir.

Maahaza muaveneti içtimaiye maksadile şimdiye kadar birçok şeyler yapılmıştır. Mesela veremle mücadele için teşkilatı vasia mevcut olup emrazı efrenciye mücadelesi için de mevcut teşkilatın tensik ve ıslahı ile iştiğal edilmekte bulunmuştur. Her iki sahada esas maksat hastalığın sirayetini mendir. Fakat içtimaî sigortaların bu vazifeyi yalnız başına başarmaları gayrı mümkündür. Zira bu teşkilat halkın ancak %55 kısmını ihtiva ediyor.

Muaveneti içtimaiye teşkilatına arzi ihtiyaçtan müstağni olan ve adedi pek kalıl bulunan halk kısmından sarfı nazar edilirse bu teşkilata dahil olmıyan daha iki gurup kalır. Bunlardan bir kısmı - ki cüz'idir - müessesatı hayriye tarafından mazharı himayet ve muavenet olmaktadır.

Teşkilâtı mezkûreye ait mevcut kanunun noksanı sebebile sigorta teşkilâtına mukayyet bulunmayan eşhastan ibaret ve adedi kesir bulunan sonuncu gurup efradı vaziyeti iktisadiyeleri itibarile ictimai sigortalar teşkilâtının kendilerine ledilhace temin edebileceği himaye derecesinde himaye ve muavenete zati vesaitile nail olmaları müstebattır. Mademki her şeyde tayin ve tahdit siyaseti takip olunuyor bu şekli siyaset muaveneti ictimaiyeye mahsus teşkilatınında tevhidini yani bir elden idaresini amirdir. Bu husus hiç olmazsa muaveneti sıhhiye teşkilatı kısmı için mutlaka tatbik olunmalıdır.

Fakat böyle yapılaeak yerde bilakis mevcut ve müteaddit teşkilata daha başkaca teşkilat ilave edileğelmktedir. Mesela "iştiraki mesai teşkilatı„ gibi. Bir çok zemandan beri içtimai siğortalar, umumî ve serbest müessesatı hayriye teşkilatı meyanında bu sonuncu teşkılatında vucuda getirilmesi luzumundan bahs edilmekte bulunmuş hatta bazı yerlerde bu teşkilat vucuda getirilmiş bulunmaktadır. Propoganda vesaitile bu gibi teşkilatın vucut bulması sehil olduğundan şüphe edilmez.

Mahaza rationel olmadığı cihetle dolambaçlı olan bu yolda her halde bir yol ve belkide hali hazırda en ziyade mazharı rağbet naili revaç olarak takip edilen bir yoldur.

" İştiraki mesai teşkilatı „ sahai faaliyeti, vazifesinin mahiyeti itibarile mahdut bulunmak ve muayen bir sahai nufuza malik olmak icap eder.

Bu sahanın hududunun tayin ve tesbiti bir teşkilat tekniği mes'elesidir. Bu saha için en muvafık olan vüsati yakında tatbikat bilzat gösterecektie.

Hali hazırda mevcut idari mantıka taksimatı " şehir, eyalet ve saire gibi „ bu bapta esas ittihaz olunmalıdır. İştiraki mesai teşkilatından beklenilen en mühim mes'ele vereme ve emrazı efrenciye ile mücadele hususuna vakfı vücut etmektir. Lakin bu; muaveneti sıhhiye teşkilatı sahasının küçük bir kısmını teşkil edebilir.

Her şeyden evvel 1923 senesine kadar geçen fasılda dünyaya gelmiş ve önümüzdeki seneler zarfında hayatı mesaiye atılacak sinde bulunan çocukları düşünmek lazimdır.

Her mektep tabibi bu çocuklar meyanında neşvü nüma hususunda çok geri kalmış olanların mevcut olduğunu bila şüphe tastik eder. Bilhassa son senelerde mesai, kazanç hayatına atılan

senesine kadar geçen zamanın icabatından olarak halkın duçar olduğu asabi teheyyücatı ve son on sene zarfında halkin mühim bir kısmının sui tagaddisi gösterilebilir.

Bu iki mühim sebep Alman gençliği ahvalı sıhhiyesi üzerinde te'siratı muzırre icra eylemiştir.

İçtimaî olan bu mahzurları; siyaseti içtimaiyenin bertaraf edilerek her kesin kendi ve ailesi dertlerine bilzat çaresaz olmasını istemek yani bunlardan tevellüt edecek mesuliyeti cemiyetten ziyade fertlere tahmil suretile izaleye çalışmak mümkün değildir. Bu noktayınazar ancak Almanya vaziyeti iktisadiyesinin açlıktan mustarip olanlar için yaşayabilmeye kâfi derecede bir meşğale temin edebilmesi ve amele sınıfı yevmiyelerinin kendilerini başlıbaşına idare edebilecek bir dereceye terfie müsait bulunması halinde şayanı kabul görülebilir. Fakat buna mkân bulunmadığı cihetle kudret ve stitaatı maliye nispetinde içtimaî muavenet ve himaye müesseseleri teşkilatı vucuda getirmekle mutlâka tesisi muvazene eylemek Alman siyaseti içtimaiyesinin vazifesi icabatındandır.

Alman içtimai sigorta teşkilatı bilhassa bu vazifeyi ifa edecek vaziyıte bulunmalıdır. Bu teşkilatin Alman iktisadiyatının bu teşkilata daha fazla muavenette bulunacak bir vaziyette olmadığı behanesile bu vazifeyi ifadan istinkâf etmesi doğru değildir. Siğortaya dahil olanların bu teşkilattan maddeten müstefit olmaları hakkı kanunileri icabındandır. Filhakika sıhhatı umumiyenin fenalaşması hasebile bu teşekkülattan istiane keyfiyeti çogalmış ve ictimai siğortaların sarfıyatı mecburi olarak seneden seneye mütezayit bulunmuştur.

İctimai sigortalar teşkilatının hali hazırdaki bütçesini teşkil eden ve milyarlara baliğ olan erkama aldanmamalıdır. Zira pek yüksek görünen bu masarifatın, meselâ nisbi olarak düşünülürse hakikatta pek cüzi bir şey olmadığı henüz ıspat edilmemiştir.

Bu teşkilatın masarifi eshabının yevmiye veya maaşına ilâve edilmiş mahiyette olması itibarile bu sarfiyat yevmiye veya maaşatın bir kısmını teşkil etmektedir binaenaleyh sigorta teşkilatının âzasına muaveneti derecesinin tezayüt etmiş olduğunu takdir ve tayin için sarfiyatı mezkurenin yevmiye veya maaşatın ne kadar kısmına tekabül eylediğini tetkik etmek icap eder. Mesela : kazaya karşı sigortaların 1000 Mark yevmiyeye mukabil tediyat miktarı 1913 de 14,10 1927 de 12,32 Mark ve malûliyete karşı sigortaların sarfiyatı 1913 senesinda 188 milyon iken 1927 senesinde 811 milyon ve hastalığa karşı sigortaların tediyatı 1914 de 488 milyon iken 1926 da 1218 milyona baliğ olmuştur.

Bu erkam evelce söylediğimizi ispat eder. Malûliyet ve hastalığa karşı sigortaların sarfiyatı halk ahvalı sıhhiyesinin fenalaşması ve ihtiyacatının derecei kusvaya vasıl olmasından neşet eylemektedir.

Harpten evel „ zararden vikaye; zararın telafisinden daha mühim ve mururu zamanla daha kârlıdır„ düsturu ortaya atılmış ve tahaffüz ve vikaye keyfiyetine gittikçe ehemmiyet atf olunmağa başlanmıştır. Binaenaleyh ictimai siğorta teşkilatı sıhhatı umumiyeyi vikayeye hadım tedabire tevessül edecek yerde yalnız lazım gelen masarifatı tediye ile iktifa edeek olursa bu masarifatın sureti daimede mütezayit bir şekil alması gayri kabili içtinaptır.

Meselenin siyaseti ictimaiye üzerine icra edeceği te'sirden sarfı nazar edilse bile siyaseti iktisadiye üzerine olan te'siratını düşünmek icap eder. Çünki Alman iktisadiyatı, sarfiyatın bu mütemadi ve sür'atli tezayüdü karşısında bigâne kalamaz.

Sıhhatı Umumiyeye hizmet için ictimai siğortaların vazifesi

Alman salibi ahmer mecmuasının teşrinievel nushasında yazan doktor hofmann

1914 den 1924 senesine kadar Almanyada güzeran eden fasıla esnasında Sunuf ve tabakatı ahali arasında vukua gelen iktisadî ve içtimai tebeddülat Almanyanın siyaseti içtimaiyesi üzerinde mühim te'sirat icrasından hali kalmamıştır.

Alman milleti rationalisierung ve deflation devrelerini geçirdikten sonra bu inkilabat ve tahavvülatın halkın ahvali sıhhiyesi üzerinde icra eylediği tesirat pek bariz bir surette kendisini göstermeğe başlamıştır. Harbin netayici muzirresinden biri olmak üzzre, malûm olduğu veçhile emrazı efrenciyenin tezayüt ve tekâsürü müşahede olunmuştur.

Filhakika 1919 senesindenberi emrazı efrenciyeye karşı mücadelenin kemali muvaffakiyetle tatbik edildiği ve binnetice yeniden hastalananlar adedinin tenakus ettiği sıhheti umumiyede iddia olunmakta ise de bu bapta mukayeşe icrasına esas olacak olan ihsaî malûmat ve erkam mevcut değildir.

Açlık senelerinde veremin bilhassa çocuklar üzerinde mühim tahribat icra eylemiş olduğu muhakkaktır. Bu hastalık hakkında bir dereceye kadar şayani itimat ihsai malumat mevcuttur. Bu malumata nazaren 1927 senesinde veremden vefat edenlerin adedinin on binde 9-4 de kadar tenezzül ettiği görülmüştür. Veremden vukubulan zayiat mıkdarının bu tenezzülünden mezkûr hastalığın tevessü ve intişarına muhalifet olunabildiği neticesini istihraç eylemek ve tatbik edilen tedabiri tahaffüziyenin hastalığın tedavisi hususunda mühim muvaffakiyetler temin eylediğiue i'timat etmek lâzımdır.

Alman milletinin ahvali sıhhiye'i umumiyesi hakkında dahiliye nezareti tarafından neşredilen muhtaralar pek nikbinane yazılmıştır. Buna nazaran sıhhatı umumiyede son seneler zarfında mütemadiyen bir selah görülmekte olduğu iddia olunmaktadır. Bu doğru olduğu taktirde sıhhati umumiye meselesinin harp senelerinde ne derece şayanı esef ve terehhum bir şekilde bulunduğunu tahmin eylemek kolaydır.

İçtimaî sıgortalar ve hasta kasaları için yapılmakta olan sarfiyatın son senelerdeki tezayüdü azimi bu meselenin harp senelerınde çok ihmal edıldiğini bariz bir surette göstermektedir, Resmî hasta kasalarına mukayyet âzadan hastalık dolayisile mesailerine devam edemıyenlerin mıkdarı 1913 senesinde 42, 1925 senesinde 51 ve 1926 da 44 olarak kaydedilmiştir.

Buna nazaren hastalananların mıktarı mütezayit görülmüştür. Bundan başka hastalıkların müddeti devamı da fazlalaşmıştır meselâ: 100 aza için 1913 de 865 ve 1916 da 1150 hasta günü tespit kılınmıştır. Bir hastalığın müddeti devamı vasati olarak 1913 de 20, 6, 1926 da 26,2 gün bulunmuştur. Buna nazaren sıhhati umumiyenin yukarda zikredilen selâha rağmen 1913 deki vaziyeti iktisap edemediği anlaşılmakta olup hatta mütemadiyen fenalaşması keyfiyetine intizar lüzumunu hisettirecek alâim mevcuttur.

Şayanı teessüf olan ictimai derdin esbabı müteaddit olup bu meyanda harp esnasında ve onu müteakıben 1923

yatın sakladığı acı ihtimalleri önünüze döker çantasından risaleler, rakkamlı kâğatlar gösterir. dinlersiniz: doğru... dersiniz. kötü günleriniz için hiç bir hazırlıkta bulunmadığınızın elemi taze bir açı ile kalbinizi yakar.

Sigorta memuru sizden ayrılırken hiç olmazsa kuvvetli bir niyyetinizi kazanmıştır. Çünki onun sözlerinde kendi menfaatinizi görmüşsünüzdür.

* * *

Felakete karşı hazırlık... medeniyyet bunu size kolaylıkla katlanacağınız bir mahrumiyet mukabilinde temin ediyor. Tücarsanız malınızı, ev sahibi iseniz evinizi, yolcu iseniz eşyanızı; fena akibetlere karşı koruyorsunuz. Fırtına, yangın, sirkat, ecel ... hepsi arkalarından size, sefalet ve iztırap bırakacak beliyyeler ki ictimaî teşkilatın şu faidesi önünde korkunç kuvvetlerini kaybediyorlar.

* * *

Diyelim ki bir sigortaya yazıldınız, korkuya karşı rahatı buldunuz; diyelim ki paranız yahut maliniz var, yahut da ak akçe kara gün içindir. deyip bir tarafa üç, beş atıyorsunuz... Size seadet le felâket yalnız kendi şahsınızdan mı gelir?

Ailenizin iyi fena halile alâkadar değilmisiniz? Milletinizin, milletinizden bir kısmının felaketinden neş'e mi duyarsınız? bir zelzelenin büyük bir yangının söndürdügü ocaklar size hüzün getirmez mi? Bir öksüzün karnı doyarken, bir dul kadının yaşı dinerken sevinmezmisiniz? Ve bir gün milletimiz harbederse?...

Bunu hepimiz biliyoruz: siperde ve içerde büyük imdatlar isteyen yaralar açılıyor.

Yara halkın, yarayı kapatacak el yine halkındır. Fakat o elin hazırlanması lâzımdır. Cemiyetin mevcut ve muntazar mihnetlerine karşı koyacak kuvvetler lâzımdır. Hulâsası; cemiyete sigorta lâzımdır.

Bu işi hükumetle beraber halk müessiseleri görür. Hepsinin başında hilâliahmerımiz var.

Kurak, dolu, sel... ve böyle hatıra gelen, gelmeyen afetlerden biri vatanımızın bir tarafına çöktümü, içimiz sızlayor:

—Aman diyoruz.... imdat edilebilse!

Yardım hareketi başlıyor. Hükûmetle beraber Hilaliahmerin, ya'ni kendi dertlerinize karşı kurulmuş şefkat sigortasının yardımını öğreniyorsunuz.

Onun kıymetli varlığıyle vatandaş ıstıraplarının azaltılması bize ferah veriyor.

Lâkin... Aziz vatandaş, biz o şefkat sigortasını kara ihtimallere göre hazır bulundurmazsak, o, bize hangi vasıta ile faideli olabilecektir? Sen kendini düşünmezsen seni kim düşünecektir?

Esarette oğlun kaybolur: Hilaliahmere koşarsın! Mahallende fakir kadının sütü kesilir: Hilaliahmere gider; Kıtlık olur: Hilaliahmere dersin!

Başkasına eyilik edebilmekte kendimiz için rahatlık vardır. Bu rahatlık için dikkat edelim, yine şahsınıza ait olan bu rahatlık için Hilaliahmeri düşüneceğiz. Maişet alemimizde ne israflar vardır ki bize getirdikleri ba' zan hiçten bir zevk ba' zan zarardır. O zararları şefkat sigortamızın faidesine tahvil edelim ve hatırda tutalım ki öteki sigortaların maddi menfeatlerine mukabil Hilaliahmerin kazancı yalnız kendi vicdanımızdadır.

Behçet Kâmi

İstanbulda resmî ve gayrıresmî müesseseler ve eshabı hamiyyetin teberru'larile fakir mektepli çocuklara te'min edilmekte olan iaşenin teberruat olmamasından dolayı inkıtaa uğradığını gazetelerde okuduk. Bu iaşenin devamını te'min için İstanbul merkezimize 12,000 lira gönderdik.

Bütün mektepli fakir çocuklar iaşesinin Hilaliahmere ait bir iş olmadığını çocukları himaye için başka teşekküller de bulunduğunu bilirsiniz. İstanbul fakir mekteplilerine ait iaşenin inkıtaı mahaza Merkezi Umuminin şefkat hissini tahrik ederek bu inkıtaın önüne geçmek için mümkün olan azamî yardımlarda bulunduk.

Hilaliahmerin sulh zamanındaki vazifesini Cemiyet Nizamnamesi tespit etmektedir. Şayet fakir çocuklar iaşesi bu vezaif meyanında olsa herhalde İstanbuldan çok fazla muhtaç bir halde bulunan Anadoludaki Vatan yavruları ile beraber bu işle uğraşmak değil muavenet bütçemizin: umumî sermayemizin bile birkaç misli nispetinde varidat menbalarına malik olmak lâzımgelir.

Fakir çocuklara yaptığımızı söylediğim yardımlardan başka gene 1928 senesi içinde Bursa havalisinde vukua gelen seylap dolayısile Karacabeye ve Mustafa Kemal Paşa kazaları seylapzedelerine 4,000 lira gönderdik.

Irakta, Suriyede, İranda Harbi Umumî sebebile kalan bir kısım Türklerin anavatana avdetleri için 2,000 lira sarfettik. Muhtelif yerlerde vukue gelen yangınlara yaptığımız yardımların yekûnu 12,000 lirayı mütecavizdir.

Ayrıca Uzunköprünün Çakmak köyü yangın muhtaçlarına çamaşır, battaniye, elbise ve saire verdik. Bulgaristandan Edirneye gelen muhtaçlar için kezalik çamaşır, elbise ve saire dağıttık. Ankaraya işlerinin takibi için gelen bir kısım malulinin müracaatlarını kabul ve yol masraflarını verdik.

İşte 1928 senesi içinde yapılan işlerimizden hatıra gelenleri bunlardan ibarettir.

Bunlar haricinde Hilaliahmer Cemiyeti Nizamnamei esasîsine tevfikan milletin kendisine tevdi ettiği büyük işi başarmaga Büyük Reisimiz Gazi Hazretlerinin ibraz buyurdukları teveccüh ve iltifata ispatı liyakat eylediğini vaktü zamanında gösterebilmek üzere kudreti ve sermayesi nispetinde mesaî sarfetmekte ve hazırlığı ona göre ikmale çalışmaktadır.

Şefkat sigortamız

Size bir arkadaşınız söyleyor:

— Tavsiye ederim azizim, sen de benim gibî yap: yedi senedenberi hayatımı sigortaya koymuş bulunuyorum; hayatı sigortaya koymak... bunun manası, ecele karşı garanti te'min etmek değil tabii.. fakat muhal olan o garantiden başka ne ararsan var.

Bu gün çalışacak bir haldeyim. beş, on, belki onbeş sene daha çalışacağım; fakat ondan sonra? Çalışamıyacağım günler gelecek. Daha sonra hiç olmayacağım günler gelecek. Hatta pek âla muhteml ki o günler ihtiyarlığımı da beklemiyecek. O zeman ? Benden sonraya kalanlar ne olacak ? Çocuklarımı kime bırakacağım ?

İşte bunun için sigortaya girdim. Kazancımdan bir mıkdarını ayırup oraya yatırıyorum. Bu gün gözümü kapasam, ailem sokakta kalacak değildir. Yaşarsam verdiğim para yine benimdir.„

Hak verirsiniz.

*
* *

Günün birinde karşınıza hiç tanımadığınız bir adam çıkar; kendini takdim eder: Sigorta memuru... söyler her ha-

Derc edilmeyen evrak iade edilmez

TÜRKİYE

Mekale ve ilânlar Ankarada Hilaliahmer mecmuası müdüriyetine gönderilmelidir

Hilâliahmer Mecmuası

Her ayın on beşinde merkezi umumî tarafından neşr olunur

Senelik abonası bir liradır — Telefon nümerosu 1255

Cemiyetimizin muhterem Reisi Dr. Refik Beyfendi Hazretlerinin Hilâliahmerin 1928 senesindeki faaliyetine dair "Hakimiyeti Millye„ refikımızın 9kânunusani 929 tarihli nüshasında neşrolunan mühim beyanatı

— Bir sene içinde görülen işlerden, bellibaşlı yardımlardan hulâsa olarak şunları söylüyebilirim.

Biliyorsunuz ki geçen sene içinde memleketimizde iki büyük hâdise oldu: Biri İzmir zelzelesi, diğeri kuraklık. 31 Mart 928 de vukua gelen hareketi arz Torbalıyı harap etmişti. Evleri yıkılarak veya hareketi arzın temadisi yüzünden meskenlerine giremiyerek açıkta kalan binlerce vatandaşı yağmur, soğuk ve hastalıktan korumak üzere zelzele akabinde Eskişehir anbarlarımızdan, İstanbuldan ve İzmir merkezimizden cem'an 1319 çadır verdik.

Bu çadırların Hilaliahmere mal olduğu fiat 70,000 lirayı geçer. Hareketi arz üzerine halkımız Hilaliahmere çok faydalı yardımlarda bulundu. Hareketzedelerden muhtaç olanların tamir edilecek meskenlerinin tamirat ve inşaatı için Müfettişi Umumimiz vasıtasile mahallinde esaslı tetkikat yaptırdık. Şu veçhile ihtiyaç miktarını tespit ettikten sonra hareketzedelere yeniden 45,000 liranın tevziine karar vererek bu işlerin tanzimi maksadile Merkezi Umumî âzasından Çorum Meb'usu Dr. Mustafa ve Tokat Meb'usu Hüseyin Hüsnü Beyleri İzmire gönderdik. bugün orada tevziata başlandığını zannediyoruz.

Yine bildiğiniz gibi İzmirden başka (Kalecik) ve Simavın (Dağardı) nahiyesinde vukua gelen zelzeleler de oldukça tahribat yapmıştı. Tahribatın derecesine göre bu iki mahalde ellişer çadır gönderdik. Kalecikte iaşe buhranı olduğundan burayay ayrıca da 3,000 lira verdik.

İzmir hareketi arzının akabında açıkta kalanlara iaşe, ilbas ve sıhhat hususlarında yardım için sarfedilen paranın yekûnu 16,000 lirayı mütecevizdir. Demek oluyor ki zelzele sahalarında gerek çadır göndermek ve gerek iaşe, ilbas ve sıhhat yardımları için cem'an 134.000 lira sarfetmiş bulunuyoruz.

Konya, Aksaray, Kırşehir, Yozkat, Eskişehir, Afyonkarahisar, Çankırı Vilayetlerinde Ağustos ayındanberi memurlarımız köy, köy dolaşarak muhtaçlara un dağıtmaktadırlar. Şimdiye kadar satın alınıp bu mıntakalarda dağıttığımız unun yekûnu 1,000.000 (bir milyon) kiloyu mütecavizdir.

Ayni maksatla Diyaribekir ve havalisi kuraklık muhtaçları için Birinci Umumî Müfettişlik emrine, nakten 65,000 lira ve Malatya Vilayetine de 20,000 lira Yolladık.

Unların mubayaa ve tevzii masraflarile nakten gönderilen para yekûnu yarım milyon liraya yakın olduğunu söyliyebilirim.

Münderecat

Türkiye Hilâliahmer Mecmuası

HÂMIT

15 Kânunevel 1928
ve
15 Kânunsani 1929

Ankara
1929
Hakimiyeti Milliye Matbaası